

A Károli Gáspár Református Egyetem Diplomás
Pályakövetési Rendszer (DPR) vizsgálatának
eredményei

2012-ben, 2014-ben és 2016-ban végzett hallgatók

Az adatfelvételt és a kutatást végezte:

Füleki Beáta és Ferencz Zoltán

A tanulmányt írta:

Harkányi Ádám Máté

Tartalomjegyzék

I.	A kutatás menete	3
II.	A válaszadók háttere	4
	Szociológiai alapadatok	4
	Társadalmi háttér	4
	Tanulmányi alapadatok	6
	Képzés, munkarend, finanszírozás	6
	Tanulmányi eredmények	7
	A diploma megszerzése	8
	Nyelvismeret; külföldi tanulmányok	9
	Szakmai gyakorlat és munkatapasztalat.....	11
	Továbbtanulás és továbbtanulási szándékok a diploma után.....	12
III.	Munkaerő-piaci helyzetkép	13
	Munkaerő-piaci pozíció a végzést követően	13
	Munkaerő-piaci életút és az aktuális munkaerő-piaci helyzet.....	17
	Munkanélküliség az életpálya folyamán	17
	Külföldi munkavállalás – jelen helyzet és jövőbeli tervek	19
	A jelenlegi munkaerő-piaci helyzet	20
	Jövedelmi viszonyok a képzések összefüggéseiben	23
	Elégedettség a főállású munkával	25
	A munkaerő-piaci helyzet fontosabb befolyásoló tényezői	26
	Kiknek sikerült az abszolutórium után gyorsabban elhelyezkedniük?	27
	Kik tudják inkább alkalmazni munkahelyükön a tanulmányaikat?	28
	Kiket érintett eddigi pályájuk folyamán a munkanélküliség?.....	30
	Kik számíthatnak magasabb fizetésekre?.....	32
IV.	Elégedettség az Egyetemmel és az egyetemi képzésekkel	33
V.	Az alumni szervezet ismertsége.....	35
VI.	Összegzés.....	37

Az alábbi összefoglaló a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi, Bölcsészettudományi, valamint Tanítóképző Főiskolai Karán a 2012-ben, 2014-ben, valamint 2016-ban végzett hallgatók társadalmi és tanulmányi háttérét, munkaerő-piaci életútját és aktuális helyzetét, ezek legfontosabb befolyásoló tényezőit, valamint az egyetemmel való elégedettségét mutatja be.

I. A kutatás menete

A 2017. évi Diplomás Pályakövetési Rendszer kutatás alkalmával a vonatkozó kérdőív kitöltésére összesen 2,943 jogosultból 589 főt sikerült elérni az alábbi megoszlásban:

		Évfolyam			Összesen
		2012	2014	2016	
Kar	ÁJK	25 (13,0%)	34 (19,2%)	53 (22,6%)	112 (18,5%)
	BTK	94 (19,0%)	124 (17,8%)	178 (21,7%)	396 (19,7%)
	TFK	10 (12,7%)	18 (29,0%)	53 (28,6%)	81 (24,8%)
Összesen		129 (16,9%)	176 (18,8%)	284 (22,9%)	589 (20,0%)

1. táblázat. A DPR kutatás által elért volt hallgatók összetétele a Kar és az abszolutórium éve szerinti bontásban

Az adatfelvétel 2017. június 26-tól július 16-ig – a korábbi évekkkel ellentétben kizárólag – online adatfelvétel formájában történt, amelyhez az UniPoll rendszerben zárt kérdőívet használtunk. A vizsgálat alapjául szolgáló kérdőív az Oktatási Hivatal központi végzett kérdőíve, amely a Károli Gáspár Református Egyetem valamennyi világi képzéseket is nyújtó Karán – az Állam- és Jogtudományi, a Bölcsészettudományi, valamint Tanítóképző Főiskolai Karon – egyaránt lekérdezésre került.

Az Oktatási Hivatal diplomás pályakövetésre vonatkozó előírásának megfelelően a vizsgálat a 2012., a 2014., valamint a 2016. évben abszolvált hallgatók körét érintette. Ennek megfelelően a kérdőív kitöltésére azon volt hallgatóknak is lehetőségük volt, akik bár az adott évben abszolutóriumot szereztek, de a szükséges nyelvvizsga hiánya miatt vagy egyéb okokból kifolyólag a diploma átvételére nem nyílt lehetőségük.

A kiértékelés folyamán az eredmények az érvényes válaszok arányában – a nem válaszolások torzító hatásának kiszűrésével – kerülnek bemutatásra.

II. A válaszadók háttere

A kutatás fontos eleme, hogy egy átfogó képet kapjunk a válaszadó végzett hallgatók társadalmi és tanulmányi hátteréről. Ennek keretében először a szociológiai alapadatokat – a társadalmi hátteret is beleértve – vizsgáljuk, majd a kérdőívet kitöltő végzetek tanulmányi hátterét mutatjuk be.

Szociológiai alapadatok

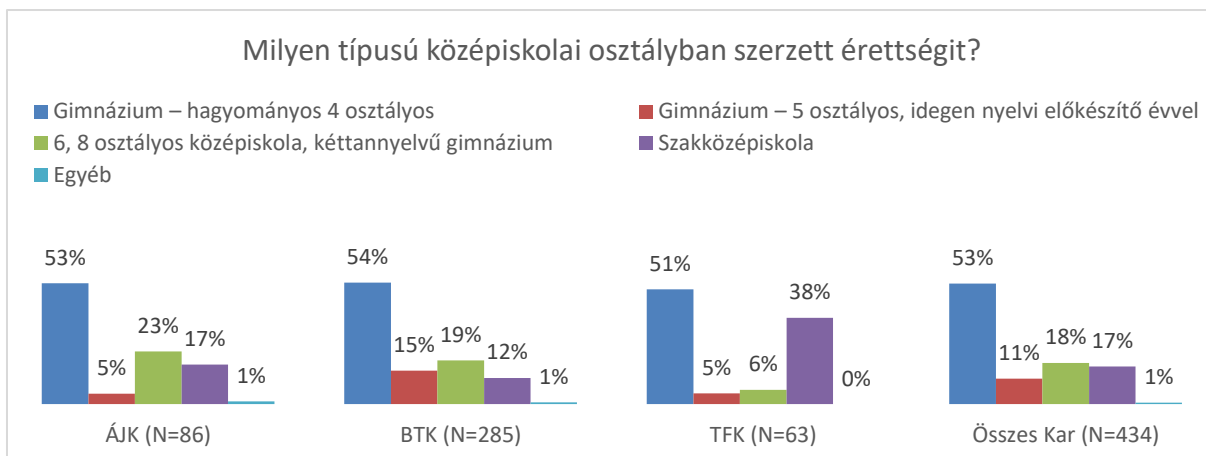
A diplomás pályakövetési kérdőív válaszadóinak – összhangban az aktív KRE-s egyetemi hallgatók összetételével – 77%-a nő, s mindössze 23%-a férfi. A férfiak aránya a kérdőívet kitöltők körében 48%-kal az Állam- és Jogtudományi Karon a legmagasabb, 5%-kal pedig a Tanítóképző Főiskolai Karon volt a legalacsonyabb. A Bölcsészettudományi Kar esetében a válaszadók 19%-a férfi. A születési évet tekintve a kérdőívet kitöltők 66%-a 1990-ben vagy korábban született, bő egyötödük pedig még 1980 előtt. A válaszadók között az Állam- és Jogtudományi Kar hallgatói a legidősebbek, körükben mindössze 22% az 1990 után születettek aránya, míg a – legfiatalabb kitöltői átlagéletkorral rendelkező – Bölcsészettudományi Kar esetében az említett arány 39%.

A családi állapot vonatkozásában a válaszadók között az egyedülállók vannak relatív többségben (40%), míg őket fej-fej mellett (28-28%) követik a házások, illetve az élettársi vagy tartós együttélési kapcsolatban élők, a kérdőívet kitöltők 4%-a pedig elvált. Az egyedülállók aránya – életkori sajátosságok miatt is – a Bölcsészettudományi Kar kitöltői esetében a legmagasabb (45%), míg a Tanítóképző Főiskolai Kar esetében a legalacsonyabb (29%). A házások arányát illetően a helyzet fordított: míg a Bölcsészettudományi Karon végzett válaszadók mindössze 22%-a volt házas, addig a Tanítóképző Főiskolai Kar kérdezettjeinek 43%-a. Hasonló kari szintű eltérések tapasztalhatók a 18 éven aluli gyermekkel rendelkező válaszadók tekintetében is. Szemben a 19%-os intézményi átlaggal a Bölcsészettudományi Kar végzettjei 16%-ának, a Tanítóképző Főiskolai Kar válaszadói 30%-ának van 18 éven aluli gyermeke.

A válaszadók 95%-a Magyarországon, 5%-a pedig külföldön élt 14 éves korában. Az ekkor külföldön élő későbbi hallgatók nagy része Szlovákiában vagy Romániában élt. Arányuk az intézményi átlagot a Bölcsészettudományi Kar esetében haladta meg (6%). A jelenlegi lakóhelyet tekintve a válaszadók 6%-a él külföldön. Arányuk szintén a Bölcsészettudományi Kar végzettjei között a legmagasabb, 8%-os. A legtöbb nem Magyarországon élő volt hallgató Németországban él, de több hallgató él Japánban, Nagy-Britanniában és Szlovákiában is.

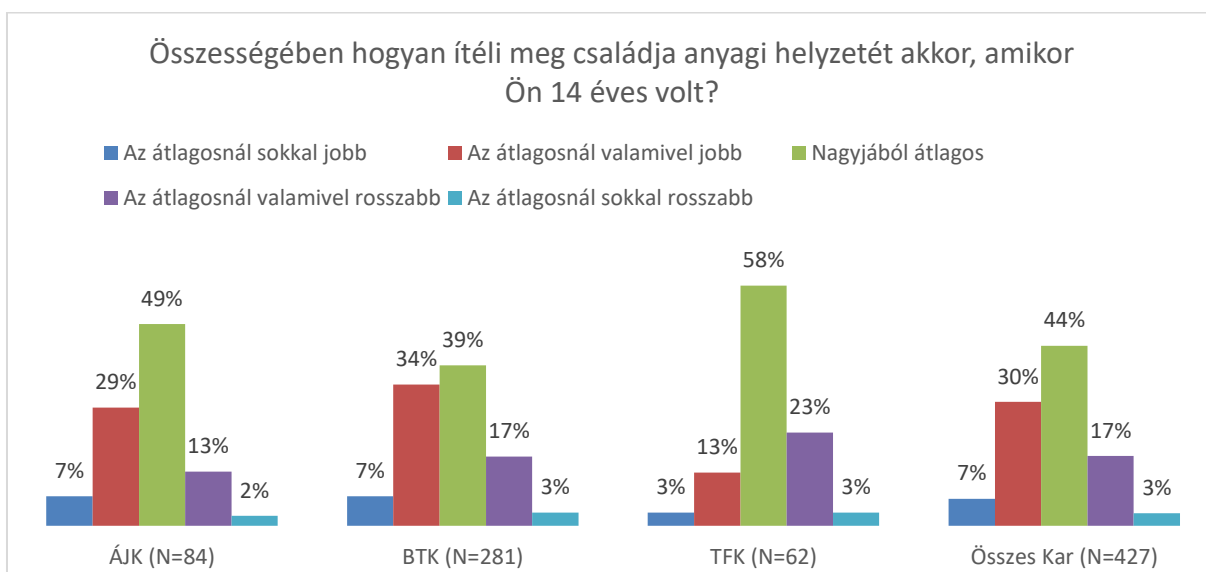
Társadalmi háttér

Az érettségit adó középiskola típusát illetően (2. ábra) a válaszadók 82%-a jelölte meg a – 4, 5, 6 vagy 8 osztályos – gimnáziumot válaszként, s mindössze 18% a szakközépiskolát vagy az egyéb, érettségit adó képzéseket. (A gimnáziumban érettségizettek körében valamennyi esetben a hagyományos, 4 osztályos képzés dominált.) A gimnáziumban érettségizettek aránya 87%-kal a Bölcsészettudományi Kar végzett hallgatói között a legmagasabb, 62%-kal pedig a Tanítóképző Főiskolai Kar válaszadói között volt a legalacsonyabb.

2. ábra. Milyen típusú középiskolai osztályban szerzett érettségit?

Szüleik legmagasabb iskolai végzettségét tekintve – a kérdezettek 14 éves korában – a válaszadók 41%-a jelölte meg, hogy édesapjuk rendelkezett (főiskolai vagy egyetemi) diplomával, míg az édesanyák esetében az említett arány 49% volt. Általános iskolai végzettséggel mint legmagasabb végzettséggel az édesapák mindössze 5%-a, az édesanyák mindössze 7%-a rendelkezett. A szülők végzettségét tekintve – hasonlóképp a korábbi szociológiai adatokhoz – tapasztalhatunk érdemi kari szintű eltéréseket. Míg az Állam- és Jogtudományi Kar esetében a diplomás szülők aránya az édesapáknál 52%, az édesanyáknál pedig 50%, addig a Tanítóképző Főiskolai Kar egykori hallgatóinak körében ez mindössze 13, illetve 33%. A legfeljebb az általános iskola 8 osztályát végzett szülők aránya ugyanakkor a Tanítóképző Főiskolai Kar esetében a legmagasabb, az édesapák körében 18, míg az édesanyák körében 20%-os. Ezzel szemben a Bölcsészettudományi Kar tekintetében az említett arányok mindössze 2, illetve 4%-osak. Érdekes jelenség mindeközben, hogy míg az Állam- és Jogtudományi, valamint a Bölcsészettudományi Karok egykori hallgatóinak 18-18%-a rendelkezett olyan családtagokkal, akik hasonló szakterületen szereztek korábban képzettséget, vagy hasonló szakterületen dolgoztak, addig a Tanítóképző Főiskolai Kar tekintetében az említett arány magasabb, 23%-os.

3. ábra. Összességében hogyan ítéli meg családja anyagi helyzetét akkor, amikor 14 éves volt?

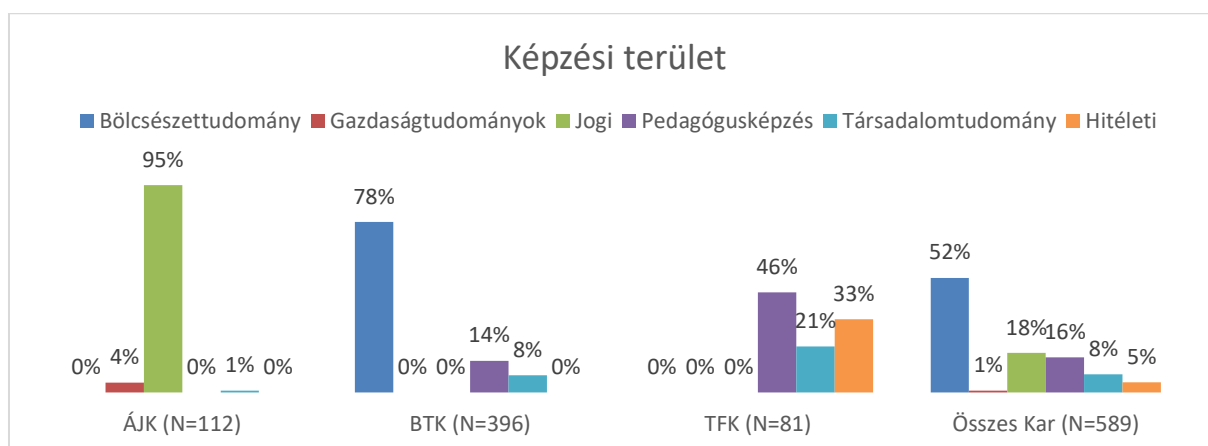
A volt hallgatók családjainak – 14 éves korabeli – körülményeit illetően (3. ábra) a válaszadók 37%-a ítéli meg egykori anyagi helyzetüket az átlagosnál valamivel vagy az átlagosnál sokkal jobbnak, míg 20%-a az átlagosnál valamivel vagy az átlagosnál sokkal rosszabbnak. A kari szintű eltérések e tekintetben is megfigyelhetőek. Míg a Bölcsészettudományi Kar végzettjeinek 41%-a ítéli családjának egykori anyagi helyzetét az átlagosnál jobbnak, a Tanítóképző Főiskolai Kar volt hallgatóinak csupán 16%-a.

A szociológiai alapadatokat követően a továbbiakban a tanulmányokra vonatkozó leíró statisztikák kerülnek bemutatásra.

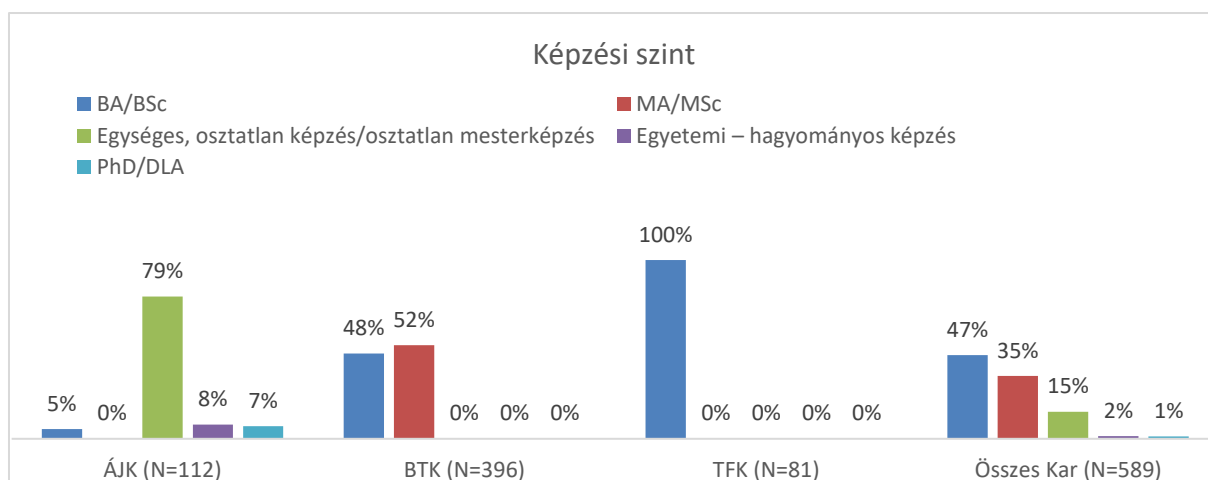
Tanulmányi alapadatok

Képzés, munkarend, finanszírozás

A Károli Gáspár Református Egyetem 2012-ben, 2014-ben és 2016-ban végzett válaszadó volt hallgatóinak 62%-a végzett bölcsészettudományi, 18%-a jogi, 8%-a társadalomtudományi, 6%-a pedagógusképzési, 5%-a hitéleti, valamint 1%-a gazdaságtudományok képzési területen (4. ábra). A válaszadó volt hallgatók 47%-a alapképzésben, 35%-a mesterképzésben, 15%-a egységes osztatlan képzésben, 2%-a hagyományos egyetemi képzésben, további 1%-a pedig doktori képzésben vett részt (5. ábra).

4. ábra. Válaszadók megoszlása kar és képzési terület szerint

5. ábra. Válaszadók megoszlása kar és képzési szint szerint

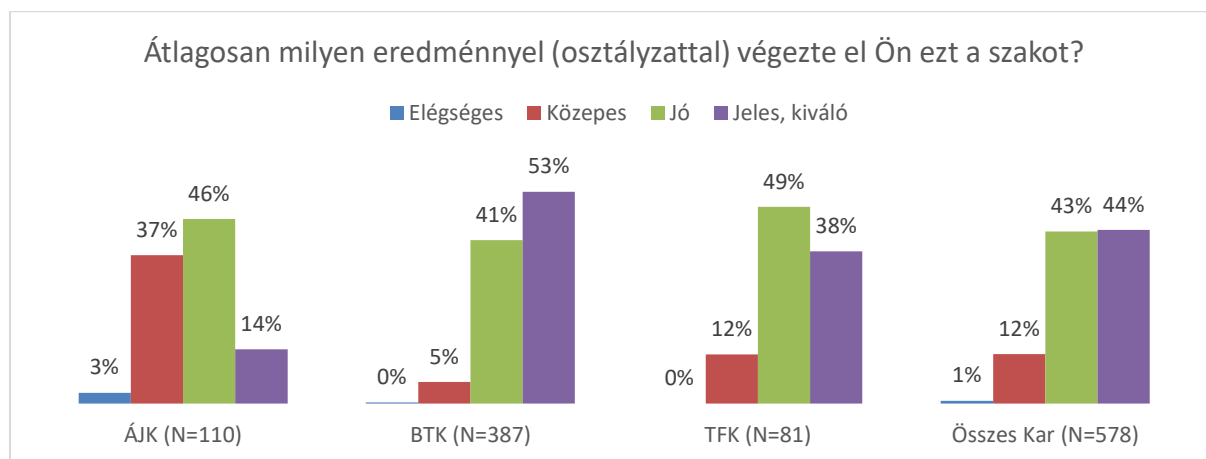
A munkarend vonatkozásában a válaszadó hallgatók 70%-a tanult nappali, 29%-a levelező, további 1%-a pedig esti képzésen. A levelező munkarendben tanult kitöltők aránya az 57%-os aránnyal a Tanítóképző Főiskolai Karon a legmagasabb, melyet 46%-kal az Állam- és Jogtudományi Karon végzettek követnek. A Bölcsészettudományi Karon a levelezősök aránya mindössze 18% a válaszadók körében. Ezek az adatok részben az összhallgatói létszámra vetíthető nappali-levelezős hallgatói arányt tükrözik.

A finanszírozás formáját tekintve a válaszadók 59%-a vett részt államilag finanszírozott (államilag támogatott/állami ösztöndíjas), 30%-a pedig költségtérítéses vagy önköltséges képzésekben. A kérdőívet kitöltők 11%-a tanulmányai alatt több finanszírozási formában is érintett volt. Az egykor államilag támogatott hallgatók aránya a Bölcsészettudományi Kar válaszadói között volt a legmagasabb (71%), az Állam- és Jogtudományi Kar esetében pedig a legalacsonyabb (18%).

A finanszírozás szempontjából fontos jelentősége van a diákhitelezés rendszerének. A diákhitel felvételének lehetőségével a megkérdezett válaszadók 16%-a élt. A diákhitelt felvevő végzett hallgatók 62%-a szabad felhasználású Diákhitel1-et, 30%-a képzési költségekre fordítható, tehát kötött felhasználású Diákhitel2-öt vette fel, továbbá 8%-a mindkét típusú diákhitel felvételével élt.

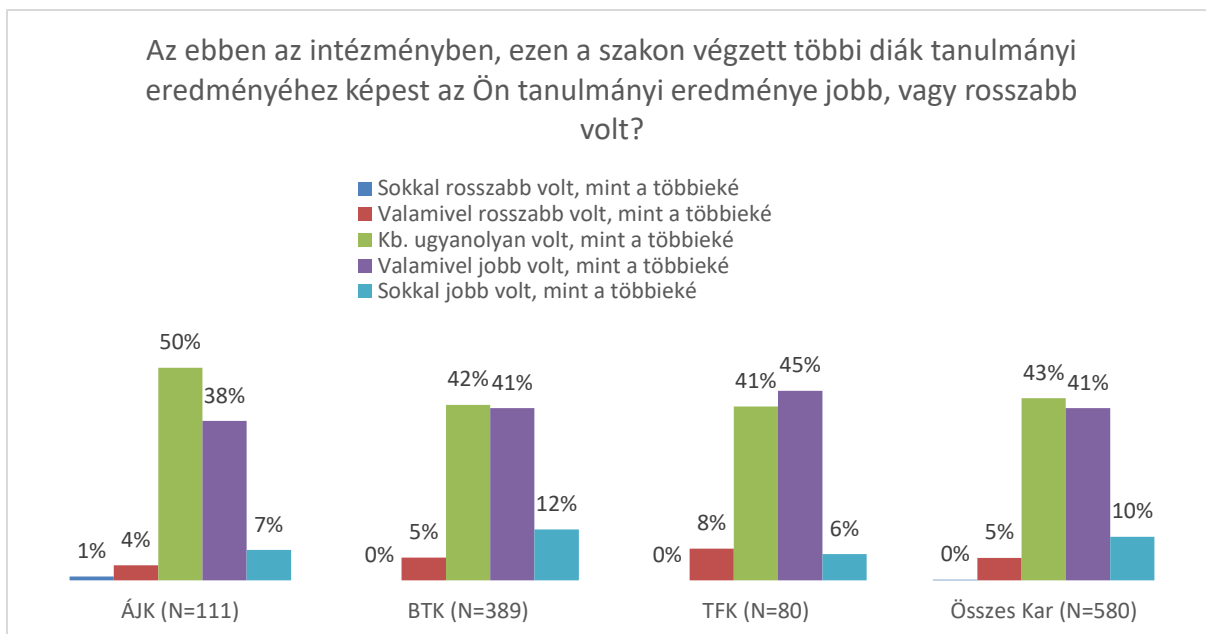
Tanulmányi eredmények

A Diplomás Pályakövetés Rendszere két mutatóval méri a tanulmányi eredményeket: egyrészt rákérdez, hogy a válaszadó átlagosan milyen eredménnyel (osztályzattal) végezte el a szakot; másrészt megkéri a kitöltőket, hogy viszonyítsák eredményeiket az adott szakon végzett többi hallgató eredményeihez.

6. ábra. Átlagosan milyen eredménnyel (osztályzattal) végezte el Ön ezt a szakot?

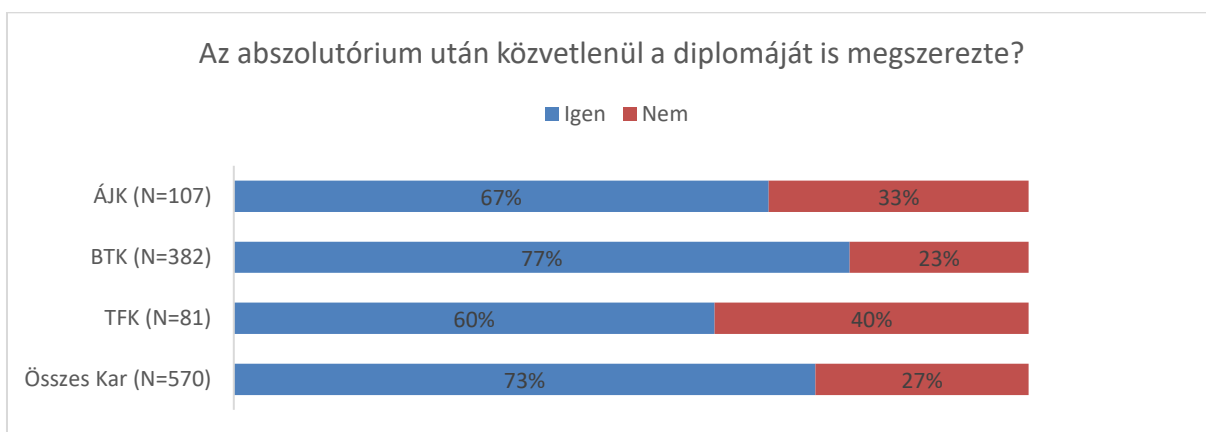
A kérdőívet kitöltő volt hallgatók 87%-a átlagosan jó vagy jeles eredménnyel végezte a szakot (6. ábra). Az említett arány a Bölcsészettudományi Kar hallgatói körében volt a legmagasabb (94%), az Állam- és Jogtudományi Karon pedig a legalacsonyabb (60%). A többi hallgató eredményéhez viszonyítva (7. ábra) – a válaszadók önbevallása szerint – a kérdőívet kitöltők jellemzően az egykor az átlagnál jobban tanuló volt hallgatók közül kerültek ki.

7. ábra. Az ebben az intézményben, ezen a szakon végzett többi diák tanulmányi eredményéhez képest az Ön tanulmányi eredménye jobb, vagy rosszabb volt?

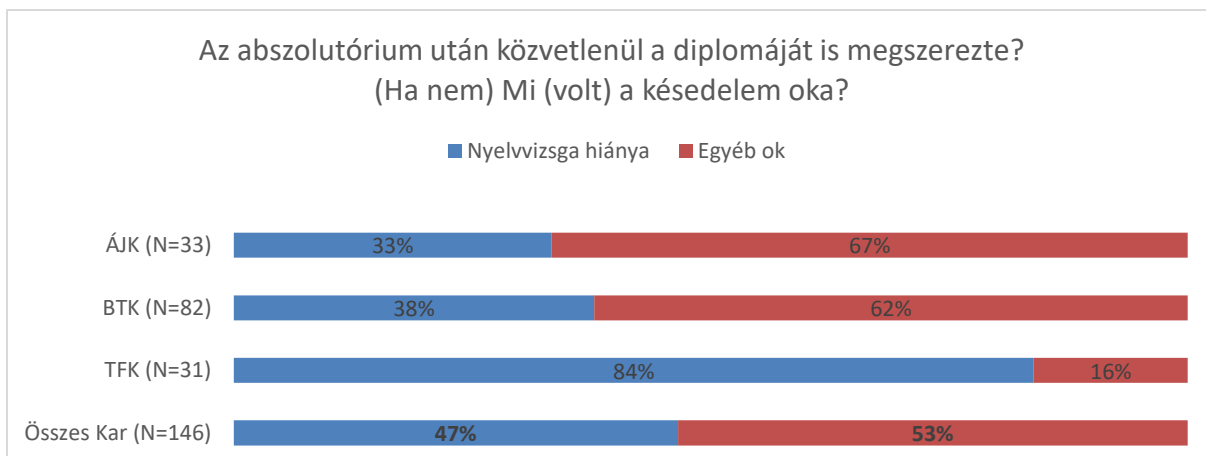
A diploma megszerzése

A kérdőívet kitöltő volt hallgatók 73%-a (8. ábra) az abszolutórium után közvetlenül a diplomáját is megszerezte. A legmagasabb arányban – 77%-kal – a Bölcsészettudományi Kar végzősei szereztek az abszolutóriumot követően diplomát, míg a legalacsonyabb arányban – 60%-kal – a Tanítóképző Főiskolai Kar egykori hallgatói.

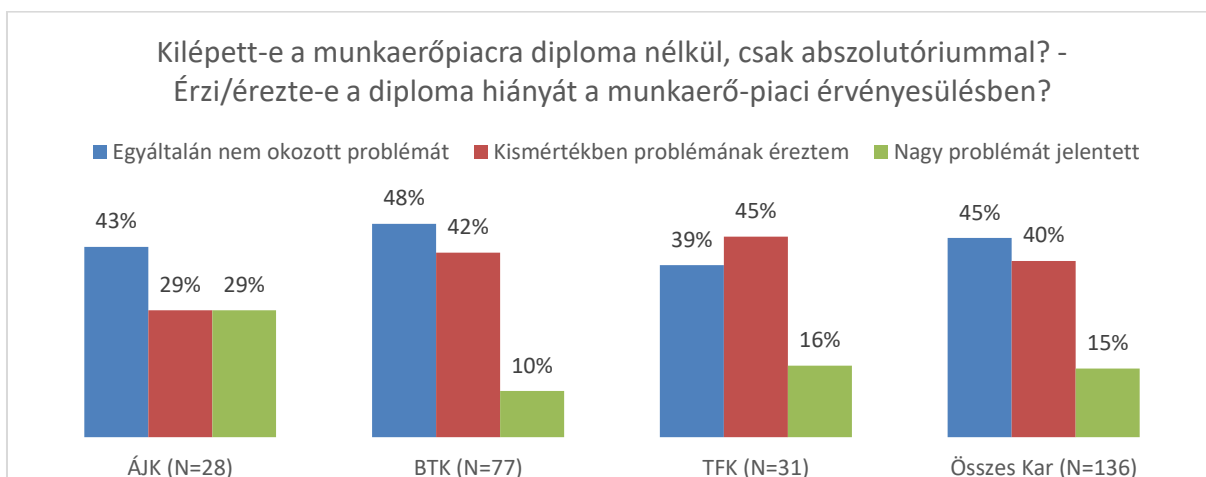
8. ábra. Az abszolutórium után közvetlenül a diplomáját is megszerezte?

A diploma átvétele előtt gyakran a kötelező nyelvvizsga hiánya az akadály. A nyelvvizsga hiánya a válaszadó abszolvááltak 47%-át fosztotta meg a diplomája azonnali átvételétől (9. ábra). A diplomájukat átvenni nem tudók körében a legmagasabb arányban a Tanítóképző Főiskolai Karon jelentett problémát a nyelvvizsga hiánya (84%), míg az Állam- és Jogtudományi, valamint a Bölcsészettudományi Karon a diploma átvételét többségében egyéb okok (pl. szakdolgozat sikertelen leadása, sikertelen államvizsga, magánéleti kihívások stb.) akadályozták meg.

9. ábra. Az abszolutórium után közvetlenül a diplomáját is megszerezte? (Ha nem) Mi (volt) a késedelem oka?

A diploma átvételének – előbbi okok miatti – csúszása a végzéskor csak abszolutóriummal rendelkező hallgatók 55%-ának eredményezett kisebb-nagyobb hátrányt a munkaerő-piaci érvényesülésben (10. ábra). A legkevésbé a Bölcsészettudományi Kar ezen ügyben érintett volt hallgatóinak (10%), leginkább pedig az Állam- és Jogtudományi Kar érintett válaszadóinak (29%) jelentett nagy problémát a munkaerőpiacon a diploma hiánya.

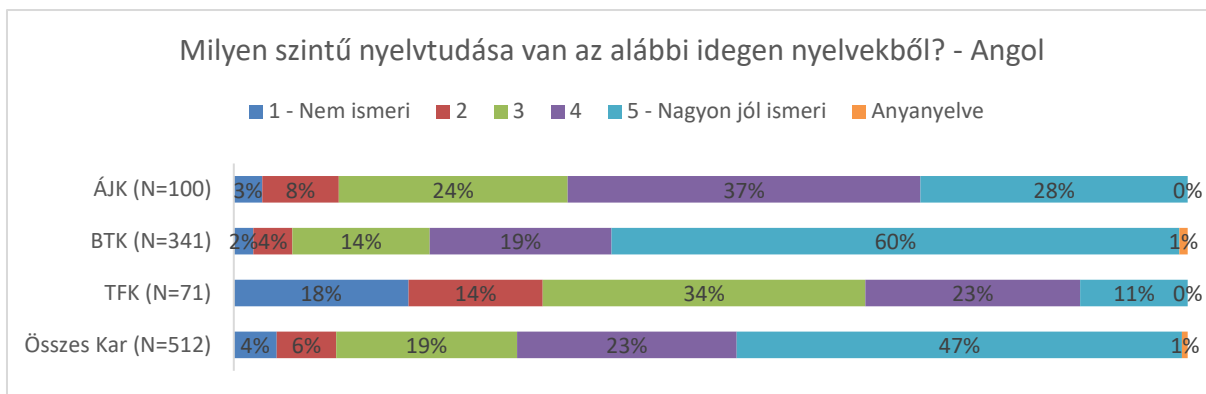

10. ábra. Kilépett-e a munkaerőpiacra diploma nélkül, csak abszolutóriummal? - Érzi/érezte-e a diploma hiányát a munkaerő-piaci érvényesülésben?

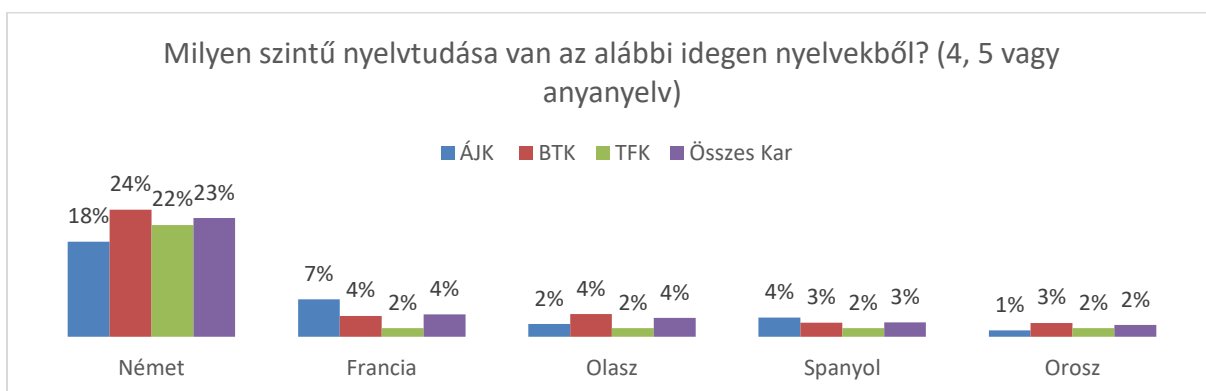
A diploma hiányában az abban érintett végzett hallgatók közül a Tanítóképző Főiskolai Kar válaszadóinak 6%-a, a Bölcsészettudományi Kar kitöltőinek 32%-a, az Állam- és Jogtudományi Kar volt hallgatóinak pedig 35%-a nem lépett ki a munkaerőpiacra csak abszolutóriummal. Az abszolutórium megszerzését követően az érintettek jellemzően 2 éven belül teljesítették a feltételeket és szerezték meg a diplomájukat.

Nyelvismeret; külföldi tanulmányok

A munkaerő-piaci érvényesülés szempontjából van relevanciája a nyelvismeretnek és a külföldi tanulmányi tapasztalatnak egyaránt. A végzett hallgatók nyelvtudása angolból a legerősebb (11. ábra), melyet a válaszadók 71%-a saját bevallása alapján egy 1-től 5-ig terjedő skálán legalább 4-es szinten ismer. Az említett arány a Bölcsészettudományi Kar válaszadói körében a legmagasabb (80%), míg a Tanítóképző Főiskolai Kar esetében a legalacsonyabb (34%).

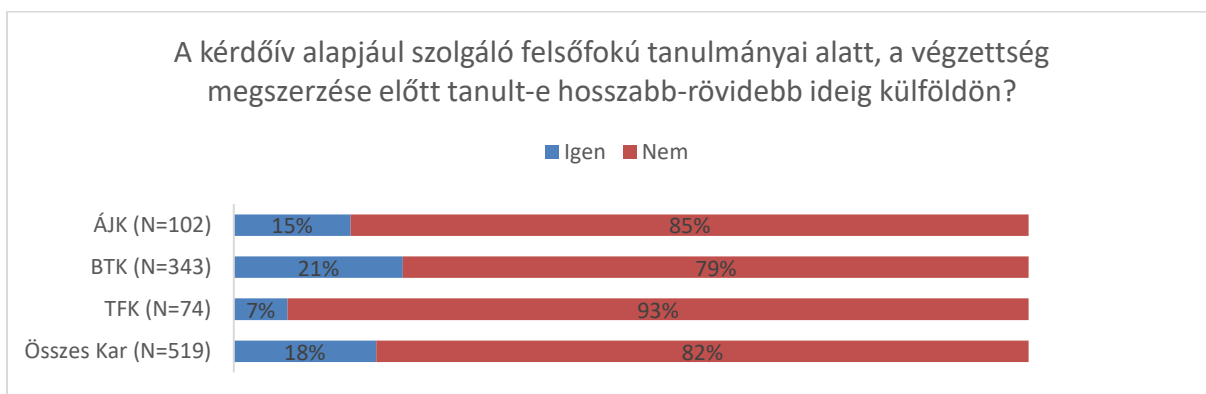
11. ábra. Milyen szintű nyelvtudása van az alábbi idegen nyelvekből? - Angol

12. ábra. Milyen szintű nyelvtudása van az alábbi idegen nyelvekből? (4, 5 vagy anyanyelv)

A többi nyelv esetében az angol nyelv ismeretéhez képest jelentős lemaradás tapasztalható (12. ábra). A – még viszonylag ismertebb – német nyelvet a válaszadók 23%-a ismeri 5-ös skálán legalább 4-es szinten, míg az említett arány a francia és az olasz nyelv esetén 4-4%, a spanyol nyelvnél 3%, az orosznál pedig 2%. Fontos kiemelni, hogy az angol nyelv ismeretéhez hasonló, jelentősebb kari szintű különbségek e nyelvek esetén már nem figyelhetők meg.

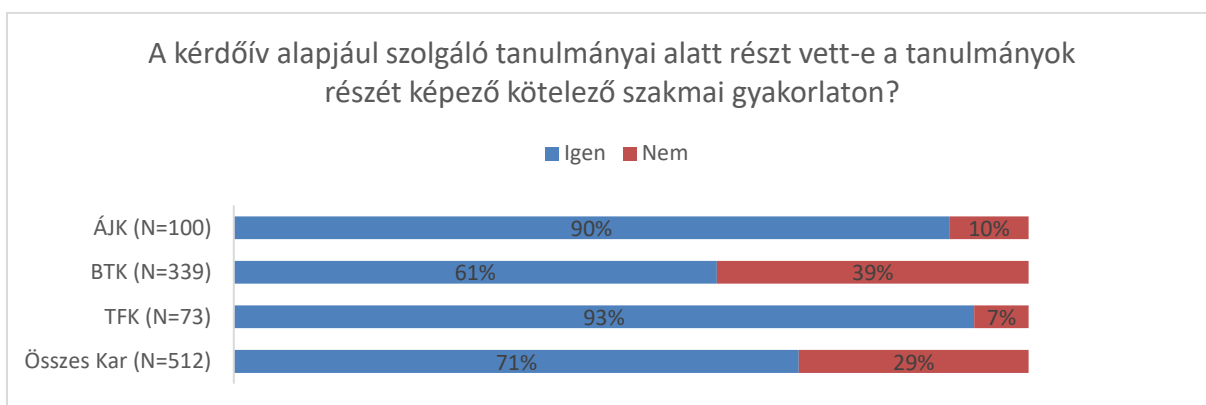
Az egyetemi tanulmányai alatt a válaszadó végzett hallgatók 18%-a tanult külföldön (13. ábra). A külföldi tanulás a Bölcsészettudományi Kar egykori hallgatóit jellemezte leginkább, akik 21%-a tanult hosszabb-rövid ideig külföldön. Külföldi tanulmányokat – mindössze 7%-os aránnyal – legkevésbé a Tanítóképző Főiskolai Kar egykori hallgatói végeztek.

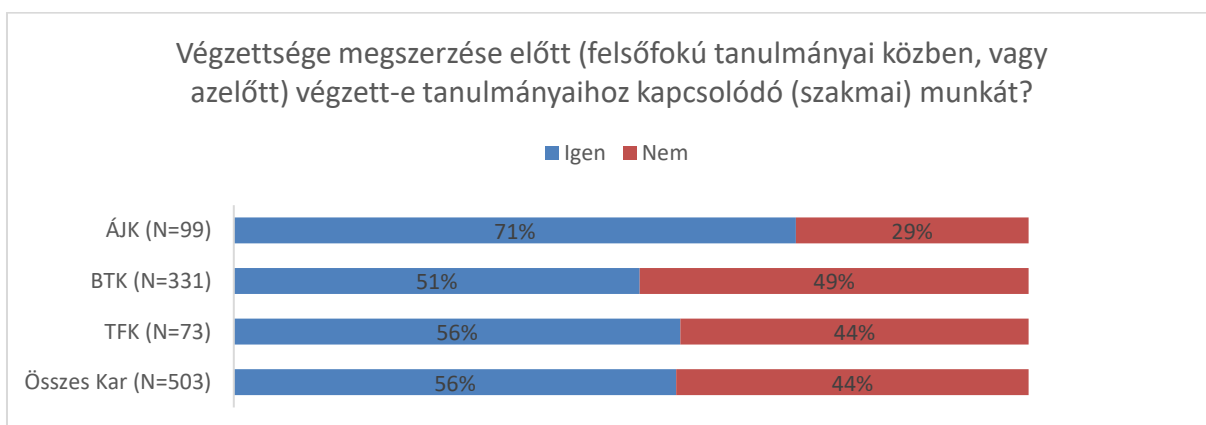
13. ábra. A kérdőív alapján szolgáló felsőfokú tanulmányai alatt, a végzettség megszerzése előtt tanult-e hosszabb-rövidebb ideig külföldön?

Szakmai gyakorlat és munkatapasztalat

A nyelvismeret és a külföldi tanulmányok mellett a szakmai tapasztalat segítheti a végzettek számára az eredményes munkaerő-piaci alkalmazkodást. Ennek elérése érdekében a Károli Gáspár Református Egyetemen is egyre elterjedtebb a tanulmányok folyamán a kötelező szakmai gyakorlaton való részvétel (14. ábra). A legmagasabb arányban a Tanítóképző Főiskolai Kar volt hallgatói vettek részt kötelező szakmai gyakorlaton (93%), melyet 90%-os aránnyal az Állam- és Jogtudományi Kar, majd 61%-kal a Bölcsészettudományi Kar válaszadói követnek.

14. ábra. A kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai alatt részt vett-e a tanulmányok részét képező kötelező szakmai gyakorlaton?

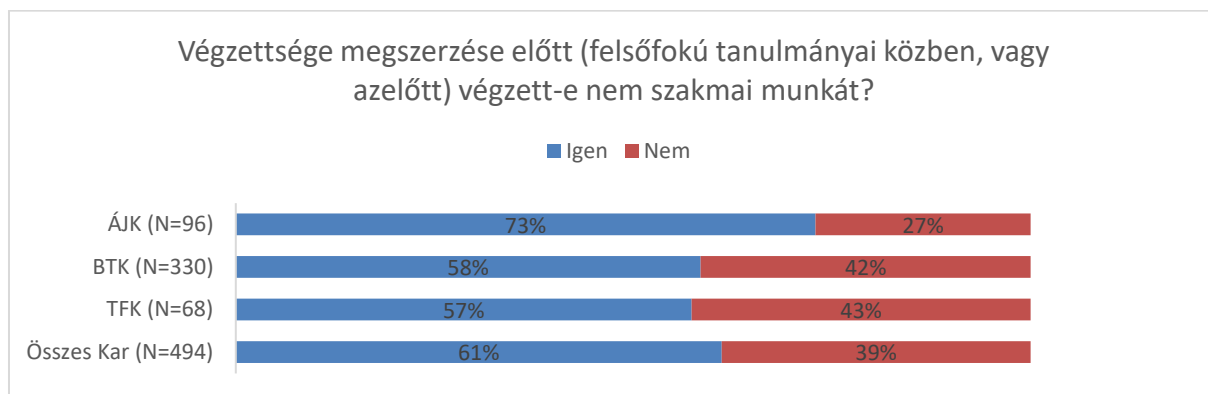

15. ábra. Végzettsége megszerzése előtt (felsőfokú tanulmányai közben, vagy azelőtt) végzett-e tanulmányaihoz kapcsolódó (szakmai) munkát?

Fontos azonban kiemelni, hogy a szakmai gyakorlat a tanulmányokhoz köthető szakmai munkavégzéssel nem feltétlenül kapcsolódik össze: Míg a válaszadó hallgatók 71%-a vett részt kötelező szakmai gyakorlaton (14. ábra), addig szakmai munkát (15. ábra) a végzettek mindössze 56%-a végzett tanulmányai alatt.¹ Az említett különbség a Tanítóképző Főiskolai Kar esetében a legmagasabb, ahol bár a volt hallgatók 93%-a vett részt szakmai gyakorlaton, a végzéskor a tanulmányokhoz köthető, kifejezetten szakmai munkavégzésről csupán 56% számolt be közülük. Ez nagy valószínűséggel annak tulajdonítható, hogy a pedagógusképzési területen szakmai munkát már eleve csak szakirányú diplomával lehet végezni. Az Állam- és

¹ Az Oktatási Hivatal központi DPR kérdőíve nem kérdez rá arra, hogy a kötelező szakmai gyakorlat során végzett munka mennyiben kötődik a tanulmányok szakterületéhez, ezért pontosabb adataink azok tényleges szakmai tartalmáról sajnos nincsenek. Viszont a TFK és a BTK képzéseiben a szakmai (pl. a pedagógusképzésben az iskolai) gyakorlat tartalma nagyon szorosan kötődik a majdani végzettséghez.

Jogtudományi Kar válaszadói esetében ugyanakkor a végzettek 71%-a szerzett tanulmányai alatt releváns munkatapasztalatot.

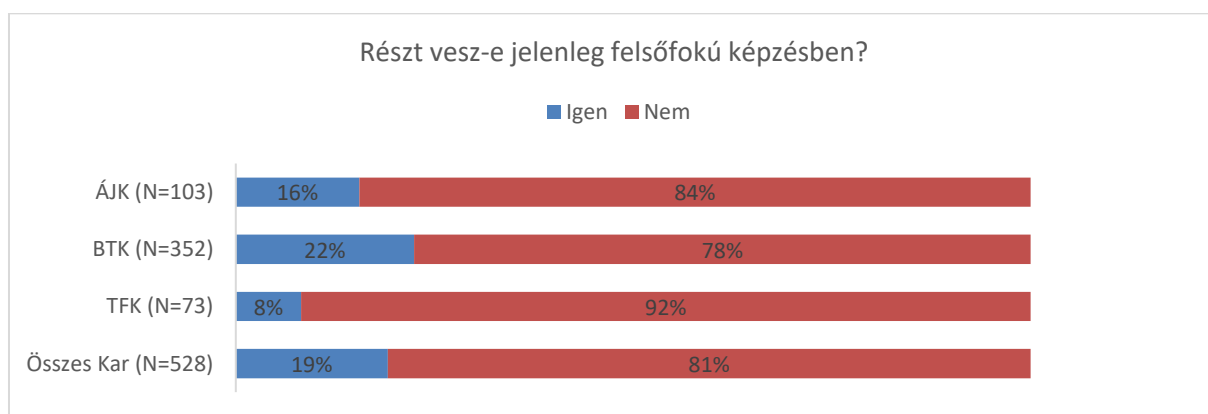
16. ábra. Végzettsége megszerzése előtt (felsőfokú tanulmányai közben, vagy azelőtt) végzett-e nem szakmai munkát?

A munkatapasztalat a tanulmányok befejezését megelőzően gyakori esetben nem szakmai munkához is kötődik. Nem szakmai munkatapasztalatot (16. ábra) a válaszadók 61%-a szerzett. Az ilyen jellegű tapasztalat leggyakrabban az Állam- és Jogtudományi Kar végzettjei körében (73%), a legkevésbé a Tanítóképző Főiskolai Kar volt hallgatói körében (57%) volt jellemző.

A végzettek 16%-a dolgozott már külföldön, jelentős részük külföldi tanulmányai mellett, bevételeinek kiegészítése céljával. A külföldi szakmai gyakorlaton részt vett egykori hallgatók aránya 5%, melyben nem figyelhetünk meg érdemi kari szintű eltéréseket.

Továbbtanulás és továbbtanulási szándékok a diploma után

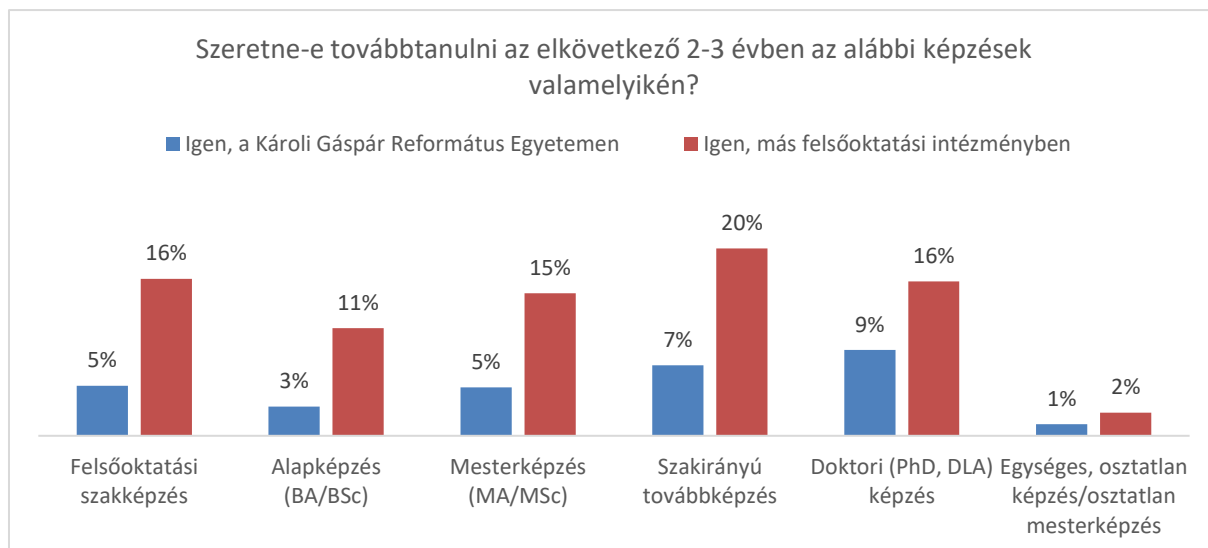
A Diplomás Pályakövetési Kutatás keretében nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a végzettek egy része tanulmányainak befejezését követően a munkaerőpiacra való kilépés helyett a továbbtanulást választja. (Nem mellesleg a Károli Gáspár Református Egyetemen végzettek 44%-a már a jelen kérdőíves megkeresés alapját jelentő képzés megkezdése előtt is rendelkezett felsőfokú végzettséggel.)

17. ábra. Részt vesz-e jelenleg felsőfokú képzésben?

A DPR kérdőív válaszadóinak 19%-a vesz jelenleg részt felsőfokú képzésben (17. ábra). A továbbtanulás elsősorban a Bölcsészettudományi Kar volt hallgatóit jellemzi (22%), a legkisebb arányban pedig a Tanítóképző Főiskolai Kar válaszadói tanulnak jelenleg a felsőoktatásban (8%).

Az elkövetkező 2-3 évben sokan terveznek további felsőoktatási tanulmányokat folytatni (18. ábra). A válaszadók között a legnépszerűbb továbbtanulási formák a szakirányú továbbképzések (27%), valamint a doktori képzések (25%). Míg előbbi képzéseknél az összes válaszadó 7%-a, utóbbi képzések esetén 9%-a gondolkodik a Károli Gáspár Református Egyetemen történő továbbtanulásban.

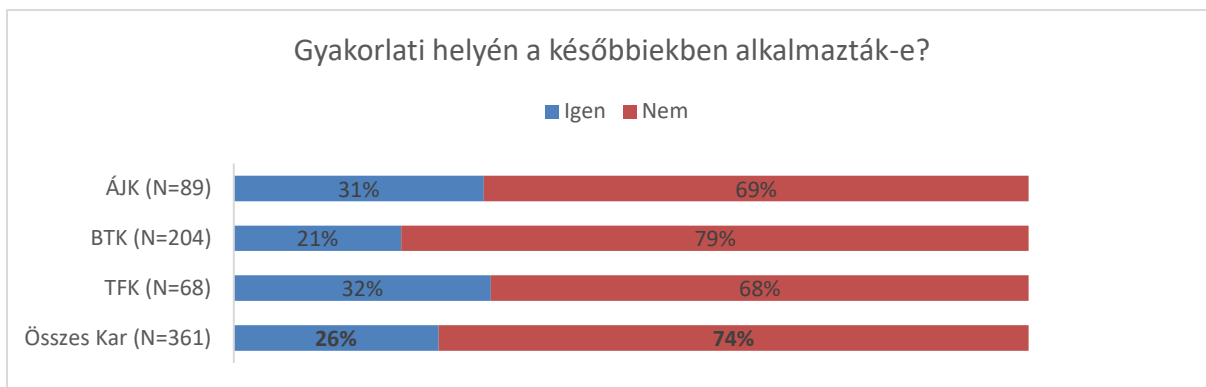
18. ábra. Szeretne-e továbbtanulni az elkövetkező 2-3 évben az alábbi képzések valamelyikén?

III. Munkaerő-piaci helyzetkép

A végzetek munkaerő-piaci helyzetének rendszeres felmérése a Diplomás Pályakövetési Rendszer működtetésének legfontosabb eleme. A kérdőív egyrészt tartalmaz egy, az abszolutóriumot követő munkavállalás folyamatára vonatkozó kérdésblokkot, melyet egy munkaerő-piaci életútra vonatkozó kérdéssor, majd egy jelenlegi munkaerő-piaci pozícióra vonatkozó blokk követ. A fejezet célja ezen kérdések mentén a volt hallgatók munkaerő-piaci jellemzőinek bemutatása, majd a legfontosabb összefüggések feltárása.

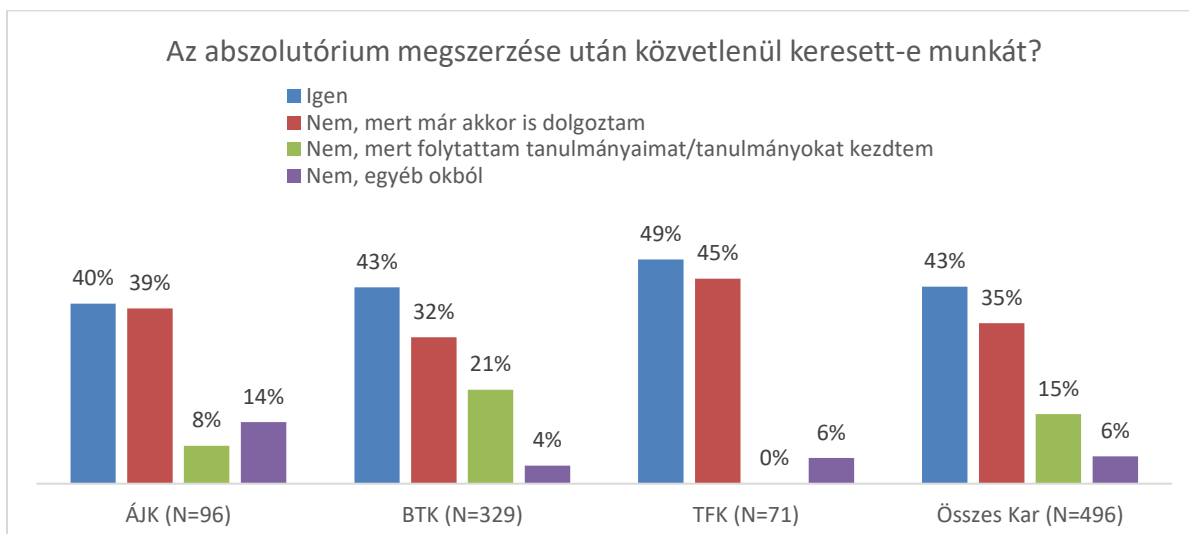
Munkaerő-piaci pozíció a végzést követően

A szakmai gyakorlat fontos belépő lehet a munkaerőpiacra. A válaszadók 26%-a jelölte meg, hogy korábbi szakmai gyakorlati helyén később alkalmazták (19. ábra). Az említett arány a Tanítóképző Főiskolai Kar és az Állam- és Jogtudományi Kar esetében a legmagasabb (32, illetve 31%), a Bölcsészettudományi Kar kitöltői között pedig a legalacsonyabb (21%).

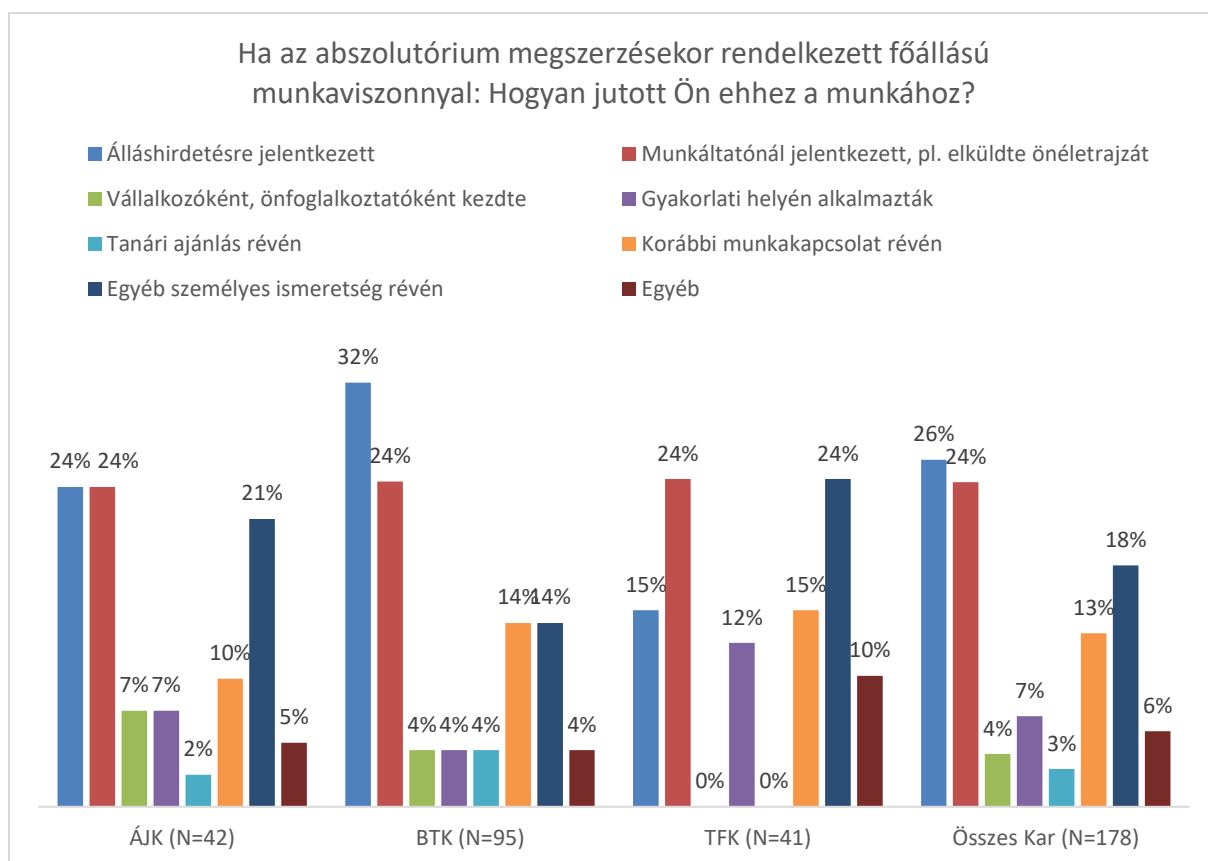

19. ábra. Gyakorlati helyén a későbbiekben alkalmazták-e?

Az abszolutórium megszerzésekor a válaszadó volt hallgatók 35%-a már rendelkezett állással (20. ábra), s ezért nem keresett az abszolutórium megszerzését követően közvetlenül munkát. A volt hallgatók további 15%-a továbbtanulás, 6%-a pedig egyéb okok miatt nem keresett munkát. A munkát keresők aránya – 49%-os értékkel – a Tanítóképző Főiskolai Karon, a továbbtanulók aránya pedig a Bölcsészettudományi Kar végzettjei között (21%) volt a legmagasabb.

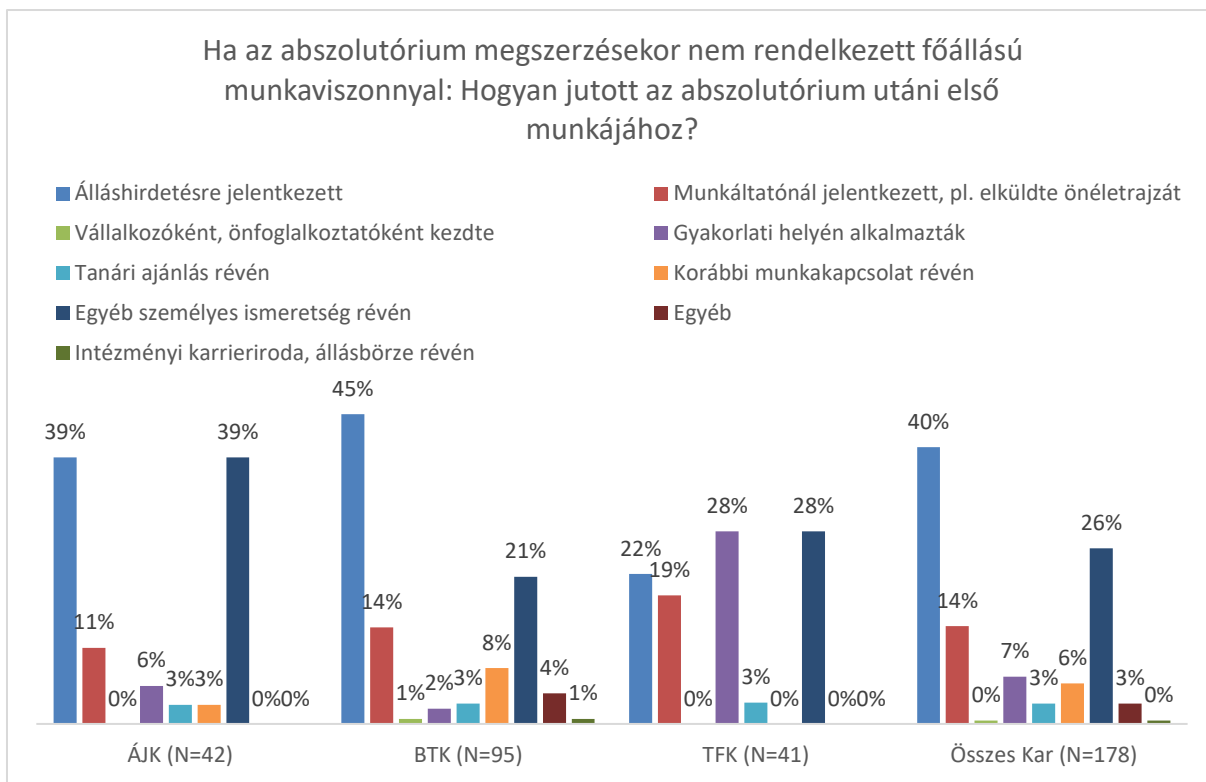

20. ábra. Az abszolutórium megszerzése után közvetlenül keresett-e munkát?

21. ábra. Ha az abszolutórium megszerzésekor rendelkezett főállású munkaviszonnyal: Hogyan jutott Ön ehhez a munkához?

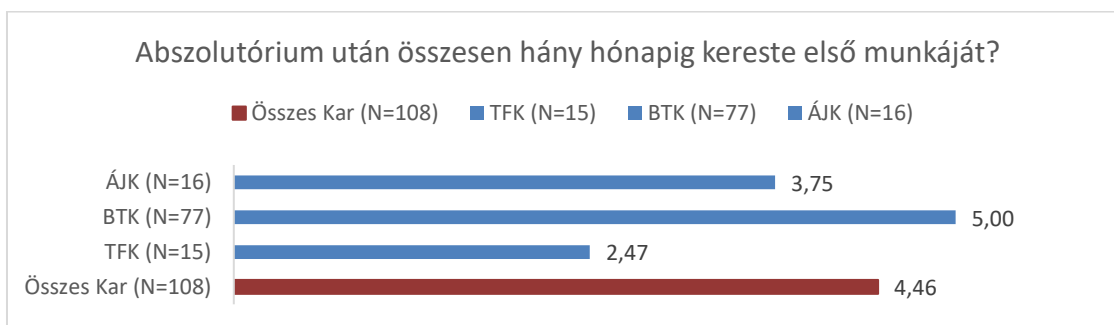
A végzett hallgatók között azok, akik az abszolutórium idején már rendelkeztek munkaviszonnyal, legtöbben (26%) álláshirdetés útján jutottak munkájukhoz, melyet szorosán a munkáltatónál való jelentkezés (pl. önéletrajz elküldés) követett (24%). Releváns volt még az előbbieket mellett az egyéb személyes ismeretség (18%), valamint a korábbi munkakapcsolat (13%), illetve a gyakorlati helyen történő alkalmazás is. Míg az álláshirdetésre való jelentkezés a Bölcsészettudományi Kar volt hallgatói között volt magasabb (32%), addig az egyéb személyes ismeretség révén való állásszerzés a Tanítóképző Főiskolai Karon és az Állam- és Jogtudományi Karon volt az átlagnál jellemzőbb (24%-21%). A Tanítóképző Főiskolai Kar végzéskor már állásban lévő hallgatói között az átlagnál többen voltak, akik korábbi munkakapcsolat (15%) vagy a gyakorlati helyen való alkalmazással (12%) jutottak munkához. (A gyakorlati helyen történő alkalmazási arányról a 19. ábra ad reális képet, hiszen ott csak azokat kérdeztük, akiknél a képzés része volt a szakmai gyakorlat.)

22. ábra. Ha az abszolutórium megszerzésekor nem rendelkezett főállású munkaviszonnyal: Hogyan jutott az abszolutórium utáni első munkájához?

A végzett hallgatók között azoknál, akik az abszolutórium idején még nem rendelkeztek munkaviszonnyal (22. ábra), a munkahely keresésekor a már munkában állóknál is lényegesen kiugróbb volt az álláshirdetések jelentősége (40%). Hasonlóképp nagyobb volt az egyéb személyes kapcsolatok jelentősége is (26%), míg a munkáltatónál történő közvetlen jelentkezés aránya alacsonyabb volt (14%). Kari bontásban az álláshirdetésekre való jelentkezés a Bölcsészettudományi Kar végzettjeit (45%), az egyéb személyes ismeretség útján álláshoz jutás az Állam- és Jogtudományi Kar válaszadóit (39%) jellemezte, a gyakorlati helyen való alkalmazás – már az abszolutóriumot követően – a Tanítóképző Főiskolai Kar volt hallgatói körében volt a leginkább jellemző (28%).

Az abszolutóriumot követően állást kereső hallgatók átlagosan 4,46 hónapig keresték első munkájukat (23. ábra). A keresési folyamat a leghosszabb – átlagosan 5,00 hónappal – a Bölcsészettudományi Kar végzettjei között volt, míg a legrövidebb álláskeresés – 2,47 hónapos átlaggal – a Tanítóképző Főiskolai Kar kitöltőit jellemezte.

23. ábra. Abszolutórium után összesen hány hónapig kereste első munkáját?

24. ábra. Jelentkezések és állásinterjúk átlagos száma

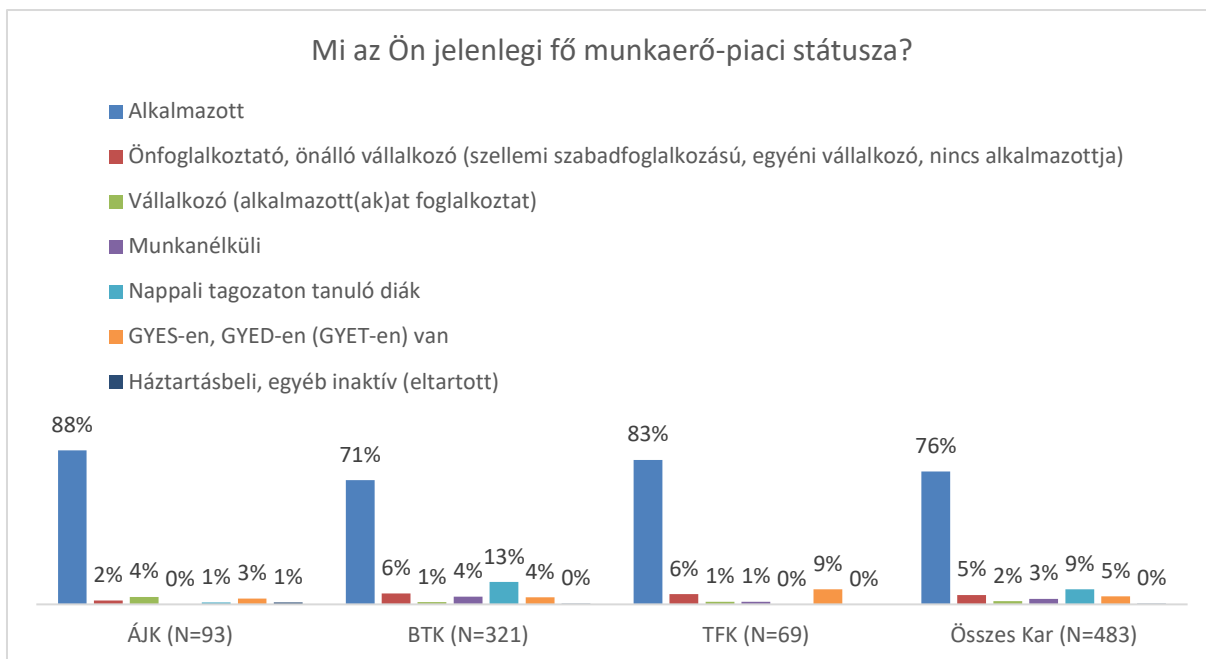
A munkakeresés folyamán a Károli Gáspár Református Egyetem egykori hallgatói átlagosan 16,19 helyre adtak be jelentkezést, míg állásinterjúra átlagosan 4,04 esetben hívták be őket (24. ábra). A jelentkezések – s egyben az állásinterjúk száma – az Állam- és Jogtudományi Kar végzettjei esetében volt a legalacsonyabb, átlagosan 8,00 helyre adtak be jelentkezést, s 2,61 helyre hívrák be őket interjúra. A legtöbbet a Bölcsészettudományi Kar végzett hallgatói próbálkoztak az álláskereséssel, akik átlagosan 19,49 helyre adtak be jelentkezést, miközben mindössze átlagosan 4,19 állásinterjúra hívták őket.

Munkaerő-piaci életút és az aktuális munkaerő-piaci helyzet

A Diplomás Pályakövetés Rendszerének a végzettek elhelyezkedési lehetőségeinek vizsgálata mellett a volt hallgatók munkaerő-piaci életútjának a további követése is a céljai közé tartozik. A munkaerő-piaci életút kérdései alapvetően a végzettség megszerzése óta való esetleges munkanélküliségre, illetve a külföldi munkavállalásra, valamint az ezekkel kapcsolatos tervekre vonatkoztak. A jelenlegi munkaerő-piaci helyzetre vonatkozó kérdések többek között kitérnek a munkaerő-piaci státusz mellett a munkaviszonyra, a tanulmányok folyamán megszerzett készségek alkalmazására, az ellátott munkához szükséges képzettségi szintre, valamint a munkahelyként szolgáló vállalat méretére, tulajdonviszonyaira, ágazatára egyaránt. A kérdőív mindezek mellett az aktuális nettó jövedelmekre is rákérdez.

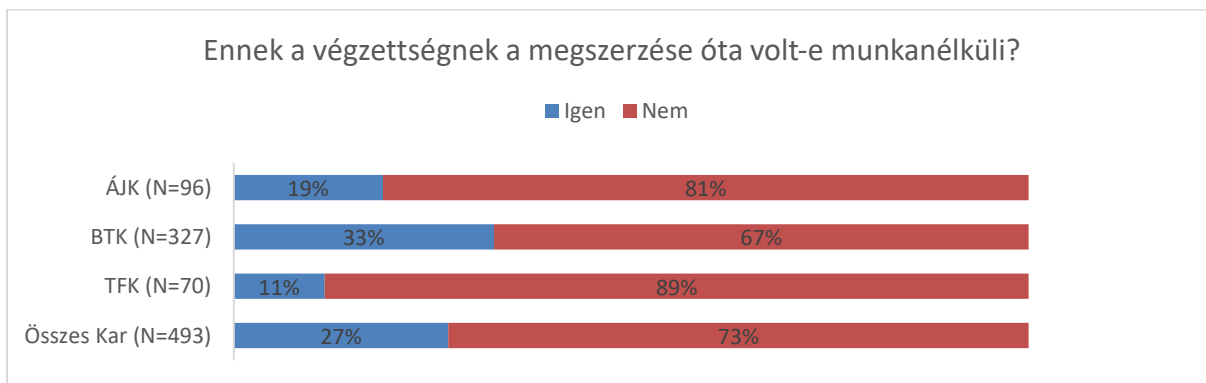
Munkanélküliség az életpálya folyamán

A kérdőívet kitöltő hallgatók aktuális munkaerő-piaci státuszuk alapján (25. ábra) mindössze 3%-a munkanélküli. Míg a Bölcsészettudományi Kar végzettjeinek 4%-a, a Tanítóképző Főiskolai Kar volt hallgatóinak pedig alig több mint 1%-a volt a kérdőív kitöltésekor munkanélküli, addig az Állam- és Jogtudományi Kar válaszadói között senki nem jelölte meg a munkanélküliséget mint munkaerő-piaci státuszt.

25. ábra. Mi az Ön jelenlegi fő munkaerő-piaci státusza?

A munkanélküliség jelenlegi alacsony aránya a végzett hallgatók körében azonban nem jelenti azt, hogy eddigi munkaerő-piaci életpályája folyamán a volt hallgatók egy része ne találkozott volna a munkanélküliséggel mint élethelyzettel (26. ábra). A Károli Gáspár Református Egyetemen megszerzett végzettségük óta a válaszadó hallgatók 27%-a volt már bevallása szerint munkanélküli. A legmagasabb arányban a Bölcsészettudományi Kar válaszadói (33%), a legalacsonyabb arányban pedig a Tanítóképző Főiskolai Kar végzettjei (11%) számoltak be korábbi munkanélküli státuszukról. A munkanélküliségben érintettek 38%-a jelölte meg, hogy pályafutása folyamán regisztrált munkanélküli is volt.

26. ábra. Ennek a végzettségnek a megszerzése óta volt-e munkanélküli?

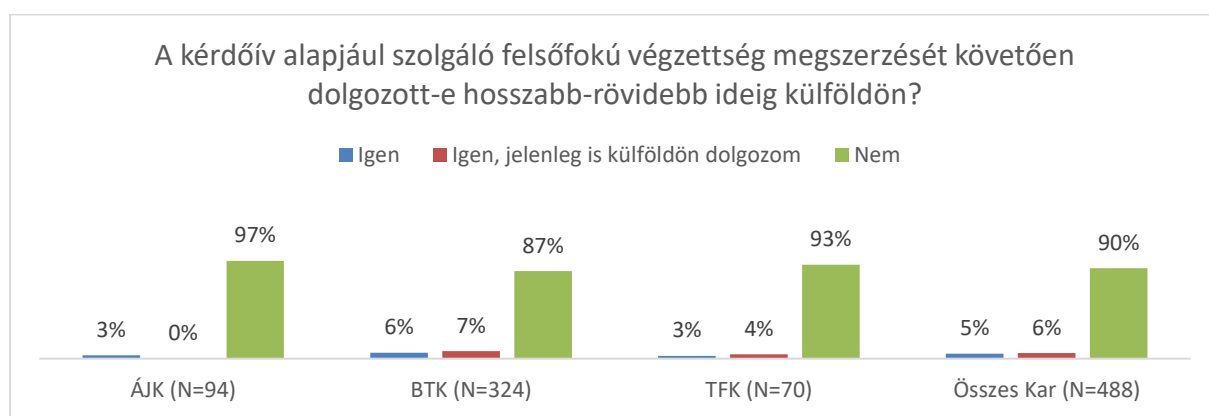

27. ábra. Összeadva ezek az – munkanélküliként töltött – időszakok hány hónapig tartottak?

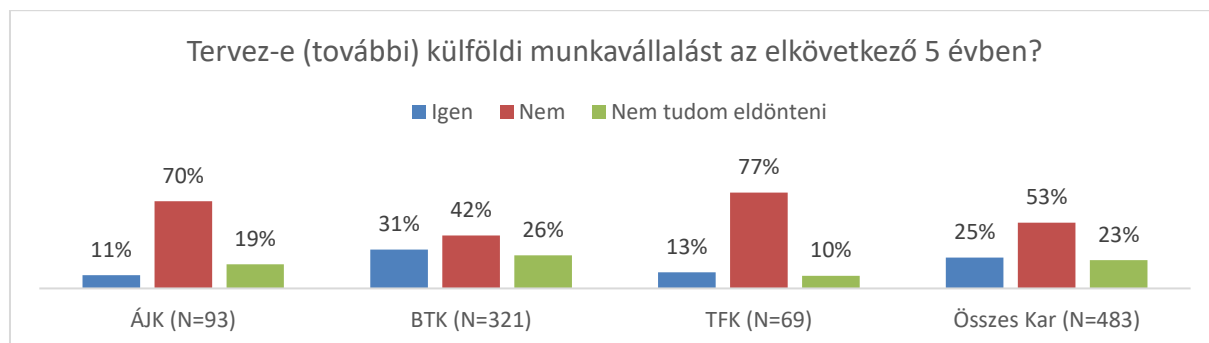
A munkanélküliként töltött időszakok összesített hosszának átlaga az érintett válaszadók körében 6,4 hónap volt. A leghosszabb ideig (7,00 hónap) átlagosan a Tanítóképző Főiskolai Kar érintett válaszadói, legrövidebb ideig (4,87 hónap) pedig az Állam- és Jogtudományi Kar érintett kitöltői voltak munkanélküliek (27. ábra).

Külföldi munkavállalás – jelen helyzet és jövőbeli tervek

A Diplomás Pályakövetés felmérése kitér a külföldi munkavállalás rendre növekvő relevanciájú kérdéskörére is. A kérdőív válaszadóinak 11%-a végzettségének megszerzését követően már dolgozott hosszabb-rövidebb ideig külföldön (28. ábra), s a válaszadók 6%-a jelenleg is külföldön végez munkát. A külföldi munkavállalás leginkább a Bölcsészettudományi Kar volt hallgatóit érinti (13%), legkevésbé pedig az Állam- és Jogtudományi Kar végzettjei között (3%) releváns.

28. ábra. A kérdőív alapjául szolgáló felsőfokú végzettség megszerzését követően dolgozott-e hosszabb-rövidebb ideig külföldön?

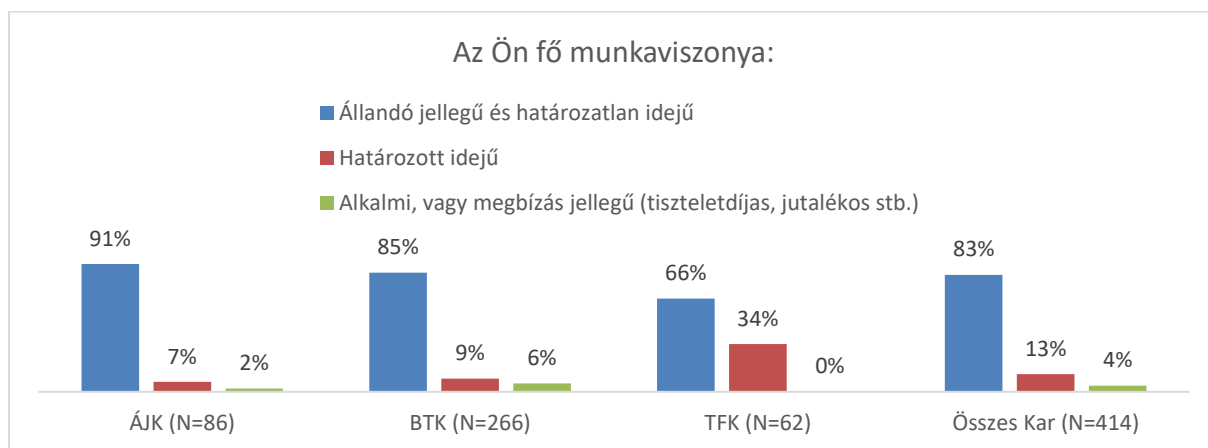
29. ábra. Tervez-e (további) külföldi munkavállalást az elkövetkező 5 évben?

Arra a kérdésre, hogy az elkövetkező 5 évben terveznek-e (további) külföldi munkavállalást (29. ábra), a válaszadó volt hallgatók mindössze 53%-a válaszolt nemmel, miközben a megkérdezettek 25%-a igennel felelt. A külföldi munkavállalást 5 éves időtávban tervezők aránya a Bölcsészettudományi Kar végzettjei között a legmagasabb (31%), míg az Állam- és Jogtudományi Kar válaszadói között (11%) a legalacsonyabb. A külföldi munkavállalás egyértelmű elvetése – 77%-os aránnyal – azonban a Tanítóképző Főiskolai Kar válaszadói között a legmagasabb. Ezek az arányok természetesen jórészt a különböző karok képzései közötti különbségeknek tudhatóak be; míg a Bölcsészettudományi Karon például jelentős az idegennyelv-szakos hallgatók száma, addig az Állam- és Jogtudományi Karon pl. a

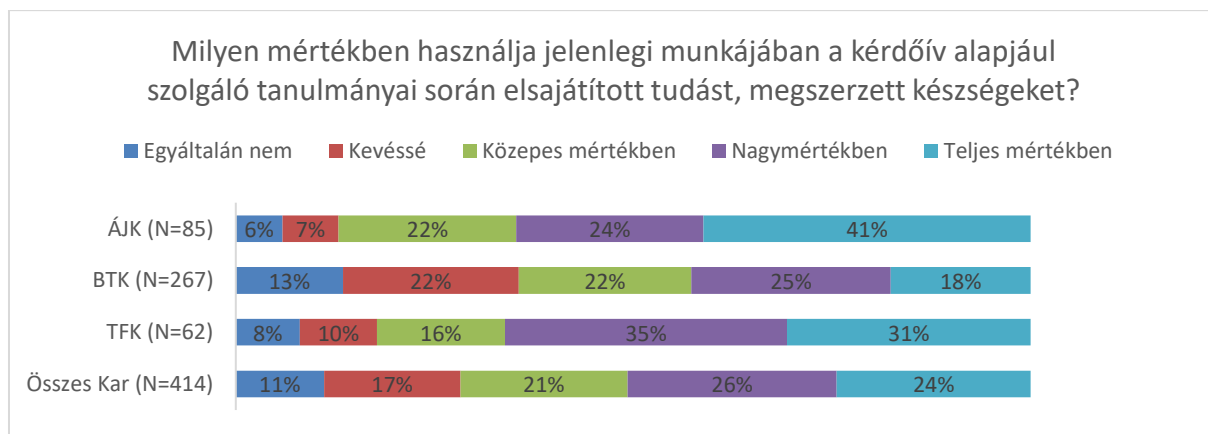
jogászképzésben szerzett tudás jórészt csak Magyarországon kamatoztatható, akárcsak pl. a Tanítóképző Főiskolai Karon szerzett tanítói, óvodapedagógusi vagy diakóniai képesítés.

A jelenlegi munkaerő-piaci helyzet

A Károli Gáspár Református Egyetem egykori hallgatóinak 83%-a jelenleg állandó jellegű és határozatlan idejű munkaviszonnyal rendelkezik (30. ábra). Az említett munkaviszony leginkább az Állam- és Jogtudományi Kar végzettjeit jellemzi (91%), míg a Tanítóképző Főiskolai Kar volt hallgatói közül csak 66%-nak van állandó jellegű és határozatlan idejű státusza. Utóbbiak között a határozott idejű munkaviszonnyal rendelkezők aránya 34%-os. Az alkalmi, vagy megbízás jellegű (tiszteletdíjas, jutalékos) munkaviszony jellemzi a Bölcsészettudományi Kar válaszadóinak 6%-át.

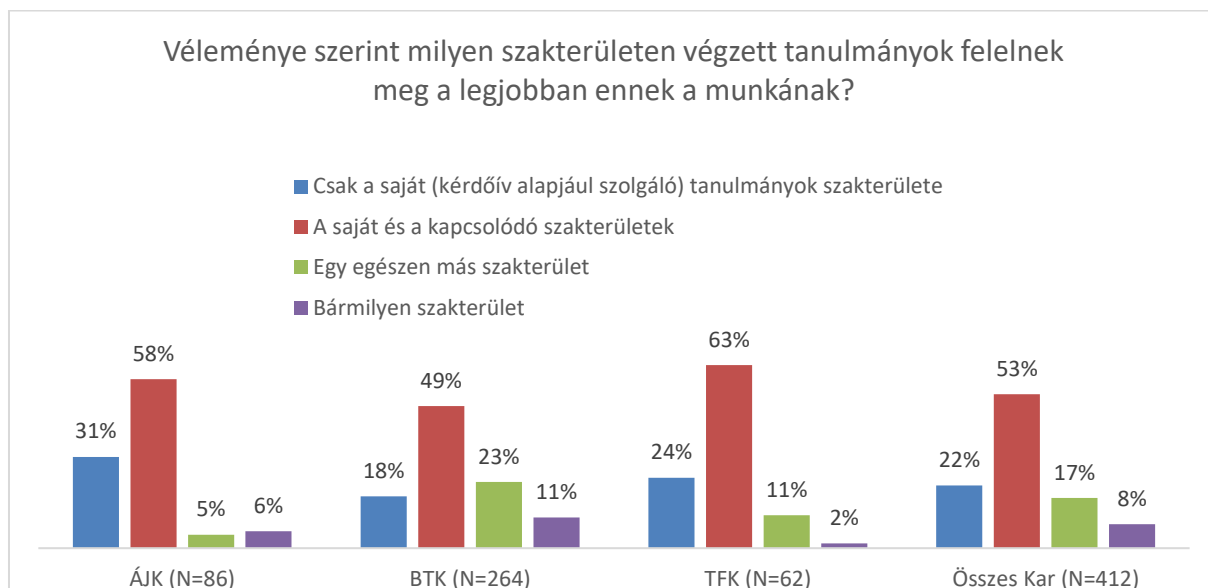
30. ábra. A munkaviszony típusa kari bontásban

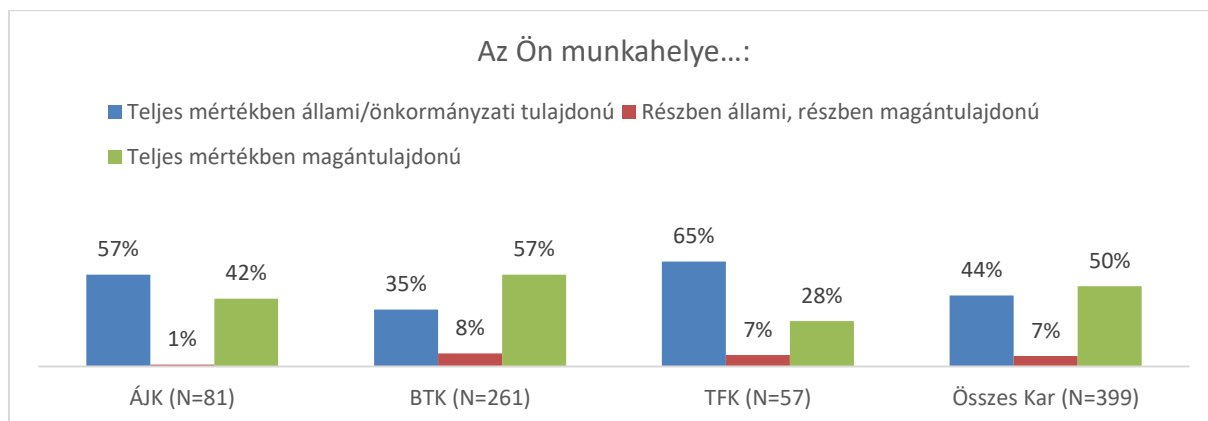
31. ábra. Milyen mértékben használja jelenlegi munkájában a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai során elsajátított tudást, megszerzett készségeket?

Arra a kérdésre, hogy a jelenlegi munkájában a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai során elsajátított tudást és megszerzett készségeket milyen mértékben használja (31. ábra), a válaszadók 24%-a felelte azt, hogy teljes mértékben, s további 26%-a válaszolta, hogy nagy mértékben. Ezzel szemben a kérdőívet kitöltők 28%-a nem, vagy csak kevésbé használja az érintett tanulmányai folyamán megszerzett tudást és készségeket munkájában. A megszerzett tudás és készségek teljes mértékben való alkalmazása leginkább az Állam- és Jogtudományi Kar (41%), legkevésbé pedig a Bölcsészettudományi Kar volt hallgatóit (18%) jellemzi.

A jelenlegi munkája szempontjából a válaszadó volt hallgatók 22%-a válaszolta, hogy annak csak a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányok szakterülete, további 53%-a pedig, hogy a saját és kapcsolódó szakterületek felelnek meg (32. ábra). A Károli Gáspár Református Egyetemen végzett hallgatóknak tehát 75%-a végez teljesen vagy részben szakmai munkát. Az említett arány az Állam- és Jogtudományi Kar (89%), valamint a Tanítóképző Főiskolai Kar (87%) esetében a legmagasabb, melyektől összesítve 67%-os aránnyal a Bölcsészettudományi Karon végzett válaszadók aránya némileg elmarad. Ez is mutatja, hogy a bölcsészettudományi képzési terület inkább általánosabb, mint túlságosan specifikus tudást ad át a hallgatóknak.

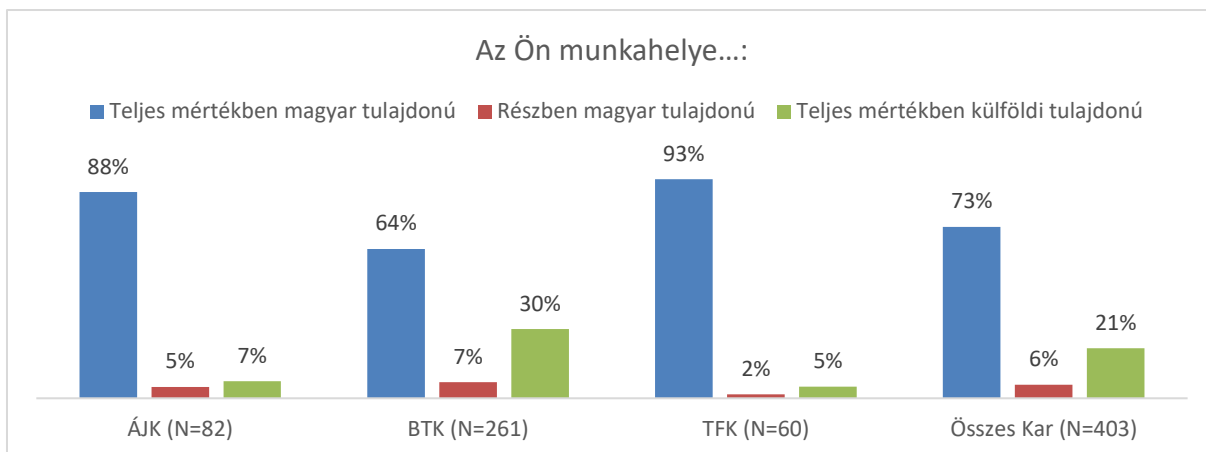

32. ábra. Véleménye szerint milyen szakterületen végzett tanulmányok felelnek meg a legjobban ennek a munkának?

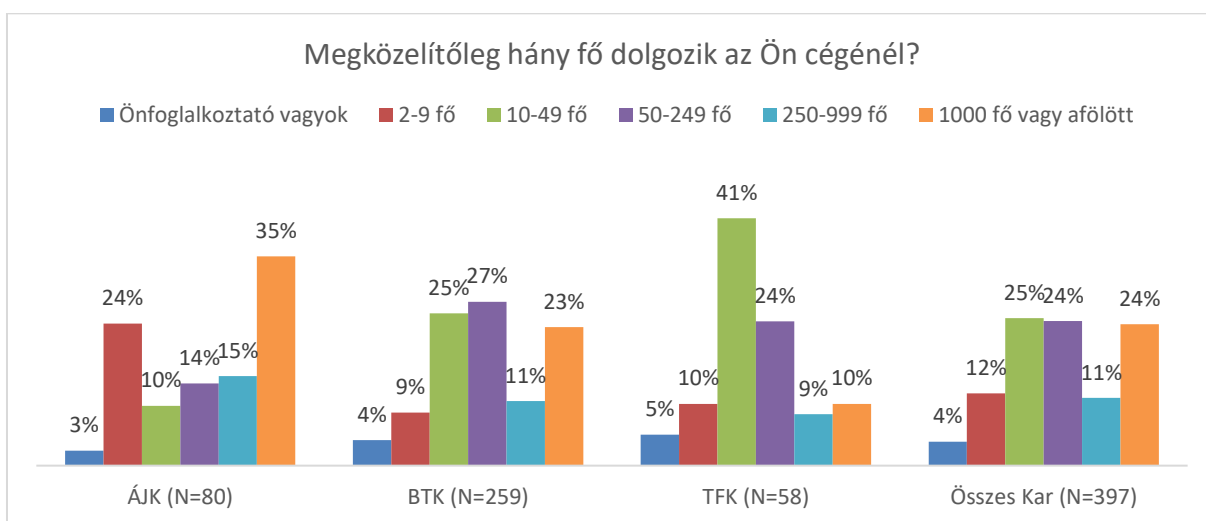
33. ábra. A munkahely tulajdonviszonyai kari bontásban

A végzett hallgatók jelenlegi munkahelyei között a tulajdonviszony szempontjából (33. ábra) a teljes mértékben magántulajdonúak – 50%-os arányukkal – enyhén megelőzik a teljes mértékben állami vagy önkormányzati tulajdonban álló munkáltatókat (44%). Általánosan jellemző, hogy a Tanítóképző Főiskolai Kar és az Állam- és Jogtudományi Karon végzett válaszadók inkább állami/önkormányzati tulajdonú (65%, illetve 57%), míg a Bölcsészettudományi Karon végzettek 57%-a teljes mértékben magántulajdonú munkáltatóknál dolgoznak.

34. ábra. A munkahely nemzeti tulajdonviszonyai kari bontásban

A tulajdonos hazai vagy külföldi voltát tekintve (34. ábra) az intézményünkben végzett válaszadók 73%-a dolgozik magyar tulajdonú, 21%-a külföldi tulajdonú, további 6%-a pedig vegyes, részben magyar, részben pedig külföldi tulajdonú munkáltatóknál. A külföldi tulajdonú munkáltatóknál legnagyobb arányban – az angol nyelvet is legnagyobb arányban ismerő – Bölcsészettudományi Kar volt hallgatói dolgoznak (30%), míg legkisebb arányban a Tanítóképző Főiskolai Kar hallgatói (5%). Utóbbiak körében a magyar tulajdonú munkáltatók aránya (93%) azonban a legmagasabb.

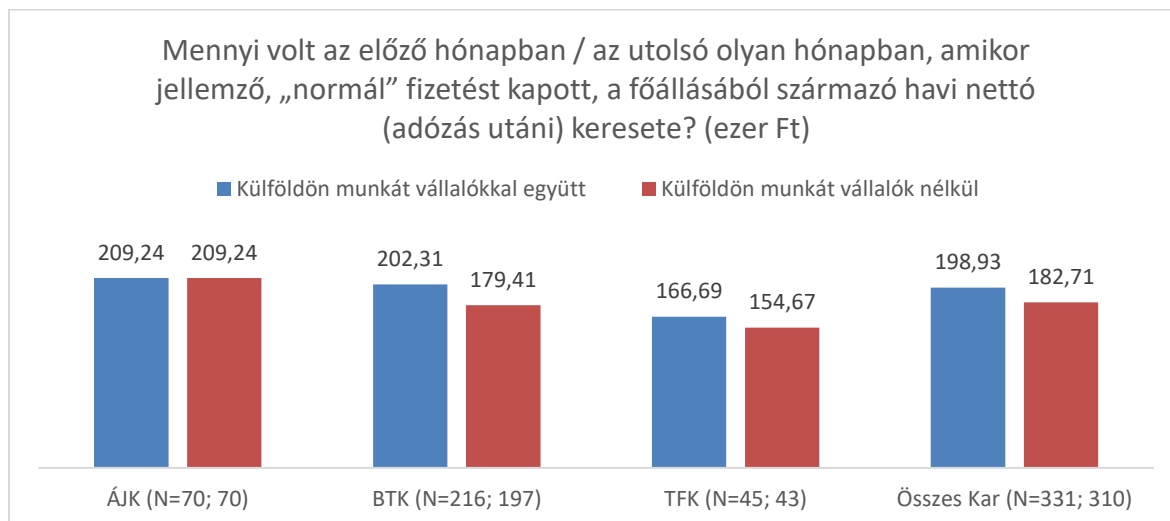

35. ábra. Megközelítőleg hány fő dolgozik az Ön cégénél?

A munkát adó cég méretét illetően is érdemi eltérések figyelhetők meg kari szinten a válaszadók körében. Míg összességében a válaszadók eloszlása intézményi szinten a kisebb, közepes és nagy létszámú cégeket illetően megközelítőleg kiegyensúlyozott, addig az Állam- és Jogtudományi Kar válaszadó végzett hallgatóinak 27%-a kimondottan kis, 10 fő alatti cégeknél, 35%-a pedig kifejezetten nagy, 1000 fő vagy afölötti munkavállalói létszámú cégnél dolgozik. Ezzel szemben a Bölcsészettudományi és a Tanítóképző Főiskolai Kar végzettjei inkább a közepes munkavállalói létszámú cégeknél dolgoznak; míg előbbi esetében a nagyvállalatoknál dolgozók aránya 23%, utóbbi tekintetében mindössze 10%.

Jövedelmi viszonyok a képzések összefüggéseiben

A diplomás pályakövetési kutatások leginkább figyelemmel kísért pontja a végzett hallgatók jövedelmi viszonyainak vizsgálata. A nettó fizetések vizsgálatánál fontos, hogy figyelembe vegyük azt a – jelen tanulmány korábbi szakaszában is bemutatott – jelenséget, hogy a válaszadó volt hallgatók növekvő hányada külföldön szerzi jövedelmét. Ennek okán valamennyi kimutatásnál külön vizsgáltuk a teljes végzeti kör fizetésének átlagát, valamint a csak Magyarországon munkát vállalók kereseteinek átlagát.

36. ábra. Mennyi volt az előző hónapban / az utolsó olyan hónapban, amikor jellemző, „normál” fizetést kapott, a főállásából származó havi nettó (adózás utáni) keresete? (ezer Ft) – kari bontásban (Kék oszlop: külföldön munkát vállalókkal együtt. Piros oszlop: külföldön munkát vállalók nélkül.)

A főállásból származó nettó jövedelmek tekintetében is szemmel látható az előbb említett két érték (az összes és a csak hazai fizetések átlaga) közötti különbség (36. ábra). A válaszadó volt hallgatók főállásból származó havi nettó fizetéseinek átlaga intézményi szinten 198.930 Ft, míg az említett fizetési adat a külföldön munkát vállalókat nem számítva 182.710 Ft. Az Állam- és Jogtudományi Kar végzettjei körében – minek okán egyetlen fizetését közlő külföldön dolgozó válaszadót sem foglalnak magukban – a két érték megegyezik, a főállásból származó átlagos havi nettó fizetésük 209,240 Ft. Kari szinten a fizetési rangsor második helyezette a Bölcsészettudományi Kar, melynek válaszadó volt hallgatóinak átlagfizetése 202,310 Ft, a külföldön munkát vállalók nélkül pedig 179,410 Ft volt. A Tanítóképző Főiskolai Karon végzettek átlagkeresete a külföldön dolgozókkal együtt 166 690 Ft, nélkülük pedig 154 670 Ft.

Szakok szerint vizsgálva a főállásból származó nettó jövedelmeket (37. ábra), fontos előzetesen felhívni a figyelmet arra, hogy egyes szakokon a válaszadó végzett hallgatók száma alacsony, az esetek többségében a 10 főt sem éri el. Az alacsony szakonkénti létszám okán márpedig jelentős lehet a kiugró értékek torzító hatása. Ennek ismeretében az Állam- és Jogtudományi Karon 253 800 Ft-os főállásból származó nettó jövedelemmel az Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola képzésén végzettek keresnek a legjobban. A Bölcsészettudományi Kar esetében – a külföldön dolgozó volt hallgatók fizetését nem számítva – a német nyelv, irodalom és kultúra mesterképzésen végzett válaszadók rendelkeznek a legmagasabb nettó átlagfizetéssel, 250 670 Ft-tal, míg a Tanítóképző Főiskolai Kar volt hallgatói közül a szociális munka alapképzésben végzettek keresnek főállásban átlagosan a legtöbbet, nettó 209 250 Ft-ot.

Mennyi volt az előző hónapban / az utolsó olyan hónapban, amikor jellemző, „normál” fizetést kapott, a főállásából származó havi nettó (adózás utáni) keresete? (ezer Ft)				
Szak²	N/ Külföldön munkát vállalókkal együtt		N/ Külföldön munkát vállalók nélkül	
Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola képzése (18965)	5	253,80	5	253,80
Jogász (1324) 2007.09.01. előtt kezdett képzés	5	235,60	5	235,60
Emberi erőforrások alapképzés (16)	2	215,00	2	215,00
Jogász (338) 2007.09.01. vagy azt követően kezdett képzés	58	202,93	58	202,93
ÁJK szakok összesen	70	209,24	70	209,24
Német nyelv, irodalom és kultúra mesterképzés (384)	7	276,29	6	250,67
Keleti nyelvek és kultúrák (japán) (47)	11	280,36	8	211,75
Színháztudomány mesterképzés (559)	10	210,20	9	200,22
Kommunikáció- és médiatudomány mesterképzés (405)	1	200,00	1	200,00
Terminológia mesterképzés (670)	5	199,60	5	199,60
Anglisztika mesterképzés (591)	19	198,05	19	198,05
Történelem alapképzés (102)	6	160,17 ³	5	192,20
Anglisztika alapképzés (5)	17	310,18	14	191,00
Magyar alapképzés (60)	9	203,44	8	190,63
Történelem mesterképzés (diszciplináris) (377)	4	182,50	4	182,50
Germanisztika (német) alapképzés (33)	7	181,14	7	181,14
Mestertanár képzés (567)	34	169,35	32	175,25
Germanisztika (néderlandisztika) alapképzés (33)	3	349,67	2	174,50
Pszichológia mesterképzés (402)	24	172,67	23	174,09
Irodalom- és kultúratudomány mesterképzés (375)	2	171,50	2	171,50
Japanológia mesterképzés (617)	6	166,17	6	166,17
Pszichológia alapképzés (85)	25	206,44	22	165,73
Szabad bölcsészet alapképzés (91)	3	156,67	3	156,67
Kommunikáció- és médiatudomány alapképzés (51)	18	149,39	17	144,94
Vallástudomány mesterképzés (408)	2	86,00	2	86,00
Szociológia alapképzés (95)	2	85,50	2	85,50
Néderlandisztika mesterszak (386)	1	600,00	0	
BTK szakok összesen	216	202,31	197	179,41
Szociális munka (BA) - alapképzés (93)	9	213,78	8	209,25
Diakónia (BA) alapképzés (110)	2	208,00	2	208,00
Kántor (BA) alapképzés (111)	1	170,00	1	170,00
Óvodapedagógus (BA) alapképzés (80)	18	138,22	18	138,22
Református hittanoktató (BA) alapképzés (112)	10	136,60	10	136,60
Tanító (BA) alapképzés (97)	5	227,40	4	134,25
TFK szakok összesen	45	166,69	43	154,67

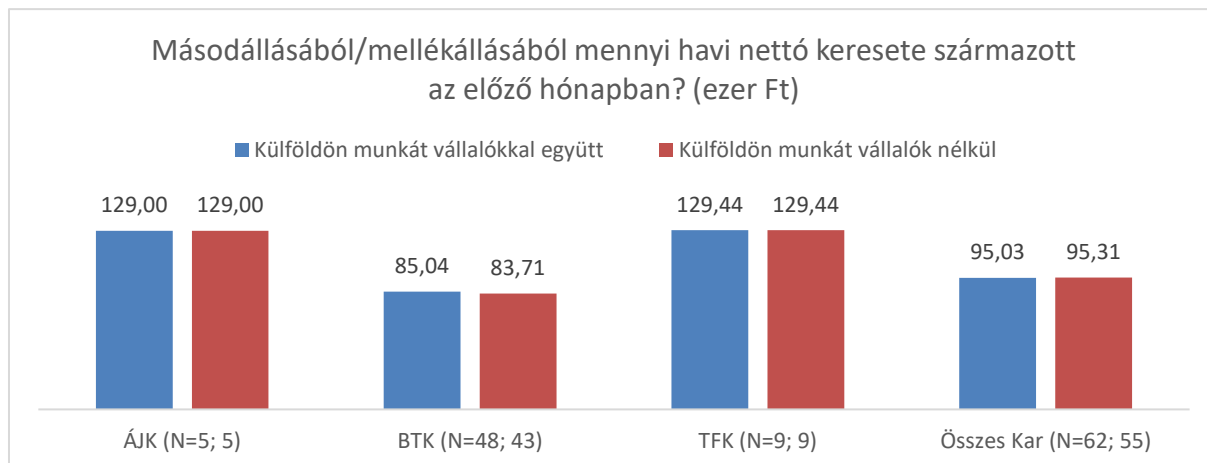
² A szakok megnevezése után zárójelben található számok a FIR-ben található technikai jellegű kódok.

³ Az egyetlen külföldön dolgozó történelem alapképzésben végzett hallgató fizetés nélkül dolgozik külföldön, ezért alacsonyabb ebben a rubrikában a nettó bér.

Összes szak	331	198,93	310	182,71
--------------------	------------	---------------	------------	---------------

37. ábra. Mennyi volt az előző hónapban / az utolsó olyan hónapban, amikor jellemző, „normál” fizetést kapott, a főállásából származó havi nettó (adózás utáni) keresete? (ezer Ft) – szakos bontásban

A főállása mellett a válaszadók közel egyötöde másodállással vagy mellékállással is szert tesz jövedelemre. Arányuk a Bölcsészettudományi Kar válaszadói között a legmagasabb, 24%-os, a Tanítóképző Főiskolai Kar esetében 16%-os, míg az Állam- és Jogtudományi Kar volt hallgatói között mindössze 10%-os.

38. ábra. Mennyi volt az előző hónapban / az utolsó olyan hónapban, amikor jellemző, „normál” fizetést kapott, a főállásából származó havi nettó (adózás utáni) keresete? (ezer Ft) – kari bontásban

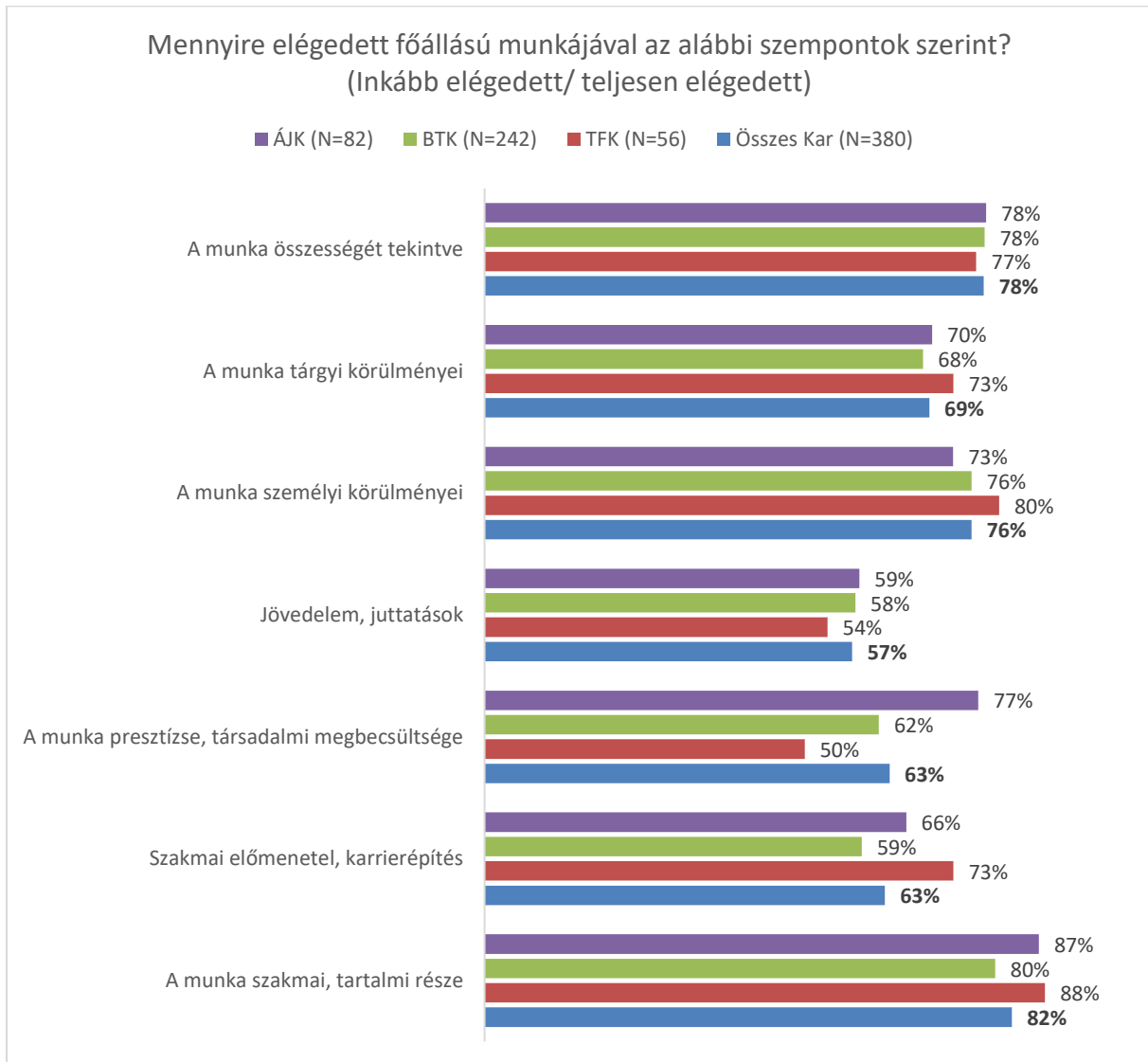
A másod- vagy mellékállásban szerzett átlagjövedelmek a Tanítóképző Főiskolai Kar (129 440 Ft) és az Állam- és Jogtudományi Kar végzettjei (129 000 Ft) körében a legmagasabbak, míg a Bölcsészettudományi Kar Magyarországon dolgozó volt hallgatói átlagosan 83 710 Ft jövedelemhez jutnak másod- vagy mellékállásuk után.

Elégedettség a főállású munkával

A főállású munkával való elégedettség mérése szintén a Diplomás Pályakövetési Rendszer elemei közé tartozik. A DPR méri egyrészt a végzettek megelégedettségét a következőkkel kapcsolatban: a munka szakmai, tartalmi része; szakmai előmenetel, karrierépítés; a munka presztízse és társadalmi megbecsültsége; jövedelmek és juttatások; a munka személyi körülményei; a munkatárgyi körülményei; valamint a munka összességét tekintve egyaránt.

A munka összességét tekintve a végzettek 78%-a jelölte meg, hogy inkább vagy teljesen elégedett főállású munkájával (39. ábra), s a válaszokban alig vannak kari szintű eltérések. A munka tárgyi feltételeivel a válaszadók 69%-a elégedett, hasonlóképp alacsony kari szintű eltérésekkel, akárcsak a munka személyi körülményeivel, amellyel a kitöltők 76%-a elégedett. Az elégedettek aránya a jövedelem és juttatások viszonylatában a legalacsonyabb, 57%-os, de jelentős kari szintű eltéréseket itt sem tapasztalhatunk. A munka megbecsültsége és társadalmi presztízse tekintetében azonban a Karok volt hallgatói között jelentős különbségek vannak: míg az Állam- és Jogtudományi Kar válaszadóinak 77%-a elégedett (inkább vagy teljesen) a munkája megbecsültségével, addig a Bölcsészettudományi Kar végzettjeinek már csak 62%-a, a Tanítóképző Főiskolai Kar esetében az említett arány pedig mindössze 50%. Hasonlóképp

tapasztalhatunk kari szintű eltéréseket a szakmai előmenetellel és karrierépítéssel kapcsolatos elégedettségekben: míg a Tanítóképző Főiskolai Kar válaszadóinak 73%-a elégedett a szakmai előmenetelével, a Bölcsészettudományi Kar kitöltőinek mindössze 59%-a. A munka szakmai, tartalmi részével való elégedettség azonban kari bontásban egységesen magas, 80-87%-os.

39. ábra. Mennyire elégedett főállású munkájával az alábbi szempontok szerint? (Inkább elégedett/ teljesen elégedett)

A munkaerő-piaci helyzet fontosabb befolyásoló tényezői

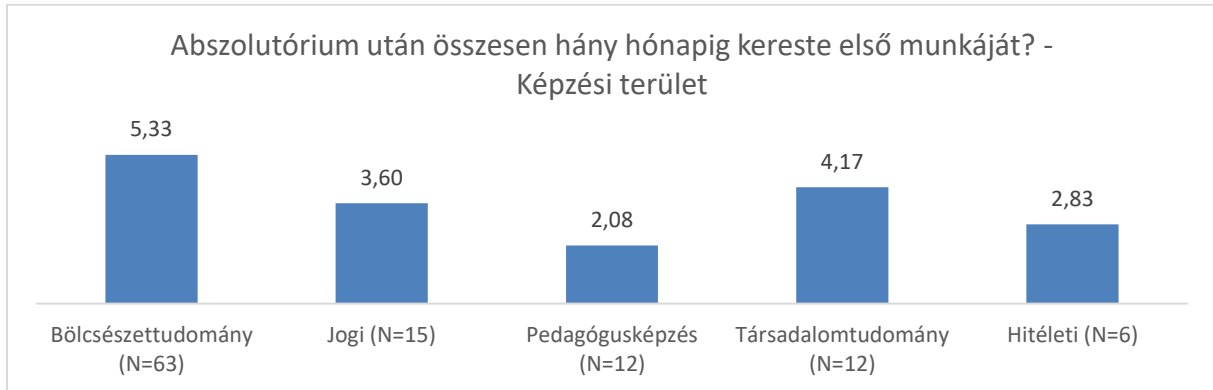
A végzetek munkaerő-piaci helyzetéről szóló leíró statisztikai elemzések mellett fontos megvizsgálunk bizonyos összefüggéseket, amelyek mentén a kérdésblokkon belüli válaszok differenciálódhatnak. Az adatbázis méretéből és változóinak számából adódóan számos összefüggés vizsgálható, jelen tanulmány keretei között azonban csak néhány szignifikáns és releváns kapcsolatot tudunk feltárni. A fókuszálás érdekében a legfontosabb összefüggéseket négy kérdésre adott válasz vonatkozásában mutatjuk be:

1. Kiknek sikerült az abszolutórium után gyorsabban elhelyezkedniük?
2. Kik tudják inkább alkalmazni munkahelyükön a tanulóanyagukat?
3. Kiket érintett eddigi pályájuk folyamán a munkanélküliség?

4. Kik számíthatnak magasabb fizetésekre?

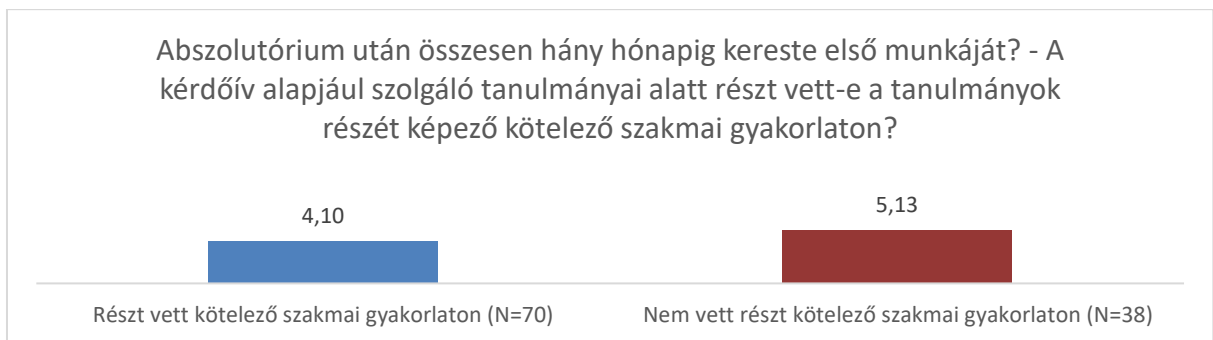
Kiknek sikerült az abszolutórium után gyorsabban elhelyezkedniük?

Az abszolutórium megszerzését követően az elhelyezkedés gyorsasága egyértelműen függött a volt hallgató képzési területétől (40. ábra). A leggyorsabban – átlagosan 2,1 hónap alatt – a pedagógusképzés képzési területen végzettek, leghosszabban – átlagosan 5,3 hónap alatt – a bölcsészettudományi képzési területen végzettek helyezkedtek el.

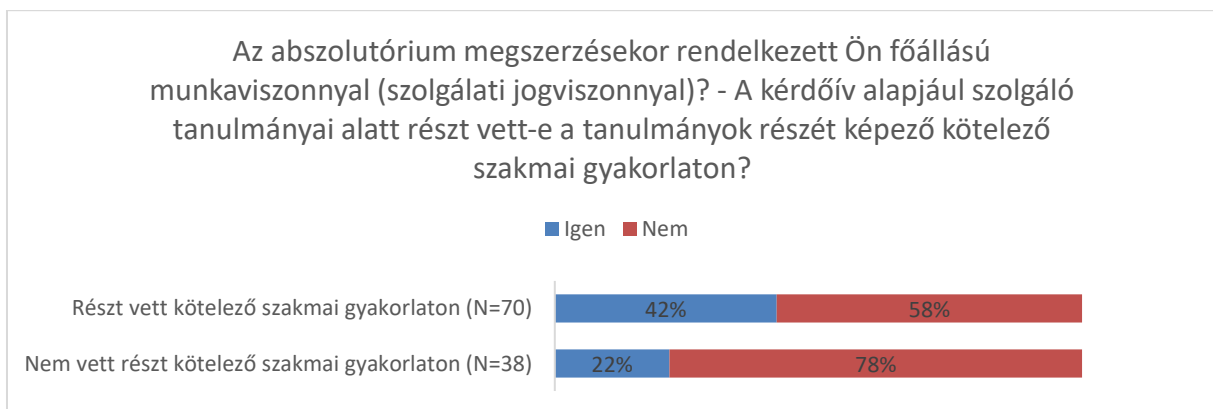

40. ábra. Abszolutórium után összesen hány hónapig kereste első munkáját? - Képzési terület szerinti bontásban

A képzési terület mellett az elhelyezkedést gyorsabbá tette az is, ha az érintett volt hallgató részt vett tanulmányai folyamán – a képzések egy részére jellemző – kötelező szakmai gyakorlaton (41. ábra). Azon válaszadók, akik részt vettek ezekben a programokban, átlagosan bő egy hónappal találták meg hamarabb az abszolutóriumot követően első munkahelyüket (4,10 hónap), mint akik nem vettek részt a szakmai gyakorlatokon (5,13 hónap).

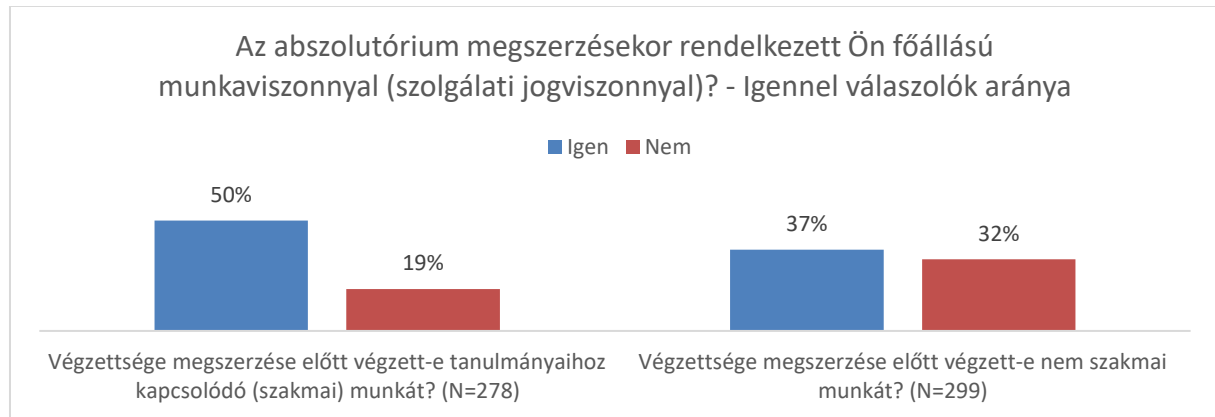

41. ábra. Abszolutórium után összesen hány hónapig kereste első munkáját? - A kötelező szakmai gyakorlati részvétel szerinti bontásban

42. ábra. Az abszolutórium megszerzésekor rendelkezett Ön főállású munkaviszonnyal (szolgálati jogviszonnyal)? - A kötelező szakmai gyakorlati részvétel szerinti bontásban

A szakmai gyakorlaton való részvétel nem csupán arra gyakorolt hatást, ki milyen gyorsan talál munkát, hanem arra is, hogy kinek kellett inkább keresnie. A kötelező szakmai gyakorlatokon részt vettek 42%-a az abszolutórium megszerzésekor már állásban volt, miközben azon kitöltők között, akik nem vettek részt a gyakorlatokon, mindössze 22% rendelkezett főállású munkaviszonnyal a végzés időpontjában (42. ábra).

43. ábra. Az abszolutórium megszerzésekor rendelkezett Ön főállású munkaviszonnyal (szolgálati jogviszonnyal)? - Igennel válaszolók aránya, a tanulmányok ideje alatt végzett munkavégzés típusa szerinti bontásban

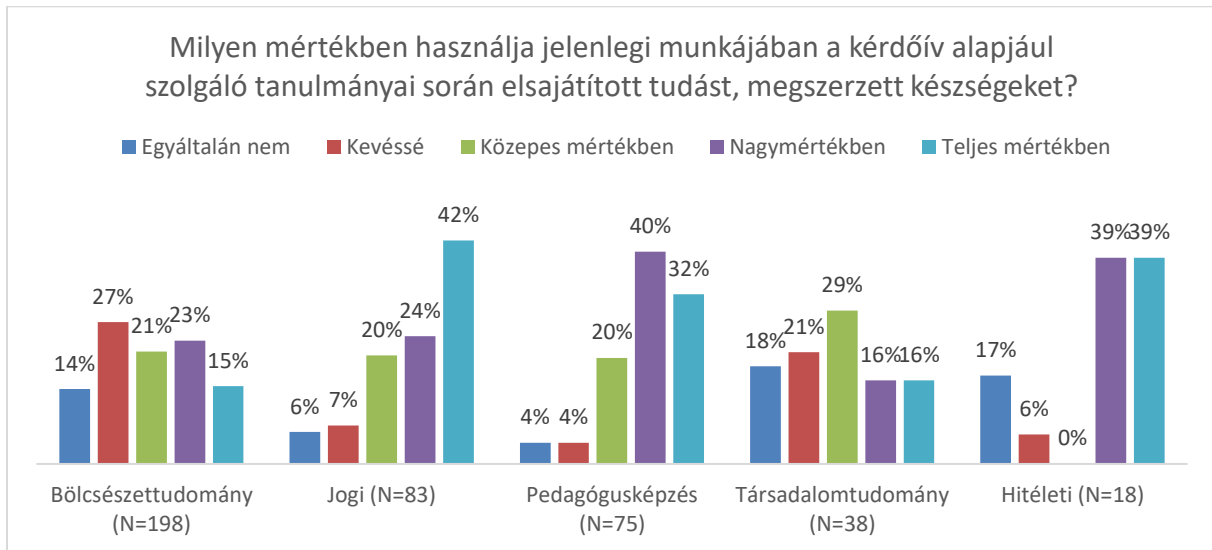
A végzettség megszerzését megelőzően szerzett munkatapasztalat azonban elsősorban abban az esetben segítette elő az abszolutórium időpontjára a munkahely megszerzését, ha a megszerzett munkatapasztalat szakmai alapú volt, azaz a tanulmányokhoz kapcsolódott (43. ábra). Azon válaszadók, akik a végzettségük megszerzése előtt már végeztek szakmai munkát, 50%-os arányban már rendelkeztek főállású munkaviszonnyal az abszolutórium időpontjában, míg azok, akik nem rendelkeztek szakmai munkatapasztalattal, mindössze 19%-os arányban voltak a végzéskor állásban. A nem szakmai munkatapasztalat azonban kevésbé számított: azok a volt hallgatók, akik végeztek nem szakmai munkát a végzés előtt, mindössze 5%-pontos nagyobb arányban rendelkeztek főállással (37%) azoknál, akinek nem volt ilyen jellegű tapasztalatuk (32%).

A képzési terület, valamint a szakmai tapasztalat és annak jellege mellett az elhelyezkedési idő hossza és a tanulmányi eredmények, valamint a nyelvismeret között – ellentétben előzetes várakozásainkkal – nem sikerült szignifikáns összefüggést feltárni.

Kik tudják inkább alkalmazni munkahelyükön a tanulmányaikat?

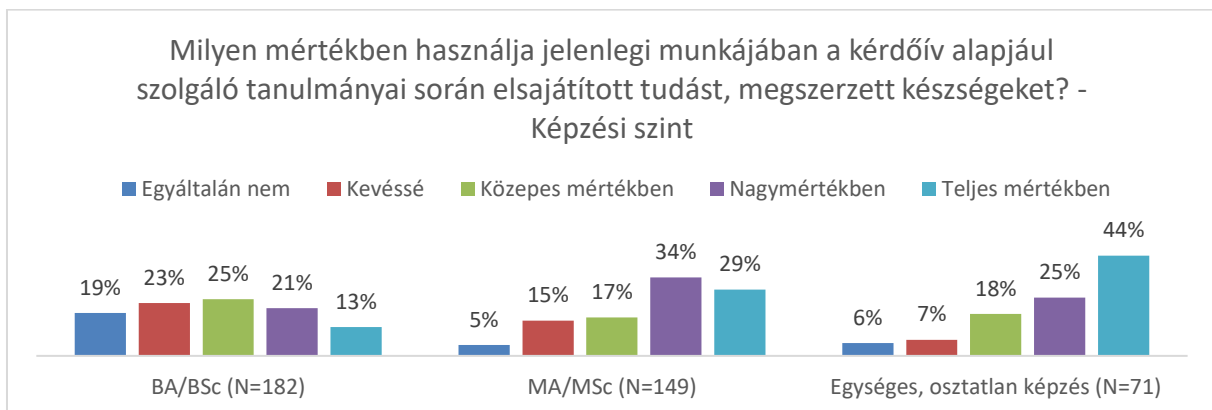
A felsőoktatási tanulmányokkal elsajátított ismeretek és készségek munkaerő-piaci hasznosulása kiemelt jelentőséggel bír a diplomás pályakutatásokban. A megszerzett tudás hasznosítása azonban vizsgálatunk eredményei alapján nem elsősorban az egykori tanulmányi eredményeken múlik. Az önbevallásuk alapján a képzést az átlagnál sokkal jobb eredménnyel elvégző egykori hallgatók mindössze 7%-pontos nagyobb arányban választották, hogy tudásukat nagy vagy teljes mértékben hasznosítani tudják munkájuk folyamán (56%), mint azok a végzettek, akik tanulmányi teljesítményüket egyetemi éveik alatt átlagosnak ítélték meg (49%). A képzési területeket vizsgálva azonban ennél lényegesen nagyobb különbségekre bukkanhatunk (44. ábra). Az egyetemi évek alatt megszerzett ismereteket a munkájukban nagy vagy teljes mértékben alkalmazók aránya a hitéleti képzési területen végzettek körében a legmagasabb (összesen 78%), melyet a jogi képzéseken végzettek (66%), majd a

pedagógusképzésen abszolvááltak (72%) követnek, akiket a bölcsészettudomány (38%) és a társadalomtudomány képzési területeken végzett egykori hallgatók (32%) követnek. (Ld. a korábbi megjegyzést a bölcsész- és társadalomtudományi képzés általánosabb jellegével kapcsolatban.)

44. ábra. Milyen mértékben használja jelenlegi munkájában a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai során elsajátított tudást, megszerzett készségeket? - Képzési terület szerinti bontásban

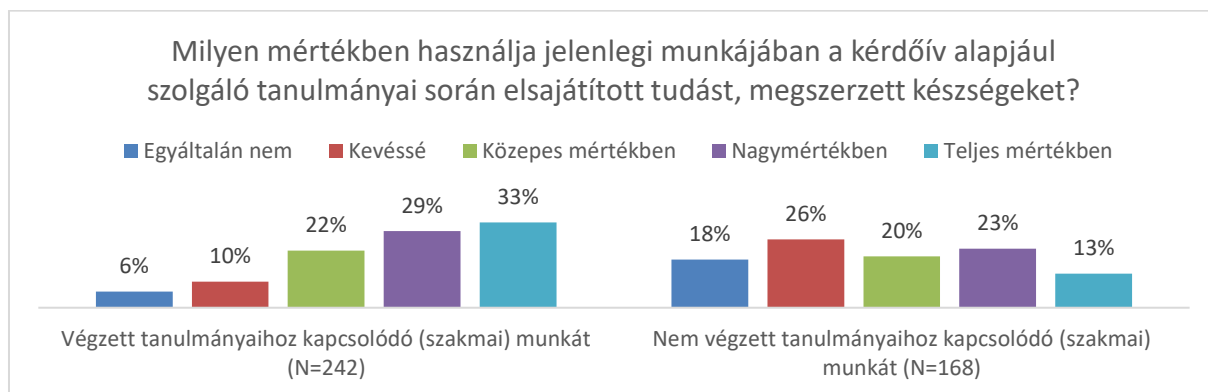
A felsőoktatási tanulmányok hasznosulása a képzési terület mellett azon is múlik, hogy a válaszadó milyen képzési szinten folytatta tanulmányait a Károli Gáspár Református Egyetemen (45. ábra). Míg az egységes, osztatlan képzéseken végzett egykori hallgatók 69%-a válaszolta azt, hogy a munkahelyén nagy vagy teljes mértékben tudja az egyetemi tanulmányait hasznosítani, a mesterképzéseken részt vett végzősök 63%-a, az alapképzések valamelyikén abszolvááltak válaszadók mindössze 34%-a alkalmazza tanulmányait az említett szinten. Természetesen ez összhangban áll azzal, hogy az alapképzési szakok általánosabb ismereteket adnak, mint az egységes osztatlan, vagy a mesterképzési szakok.

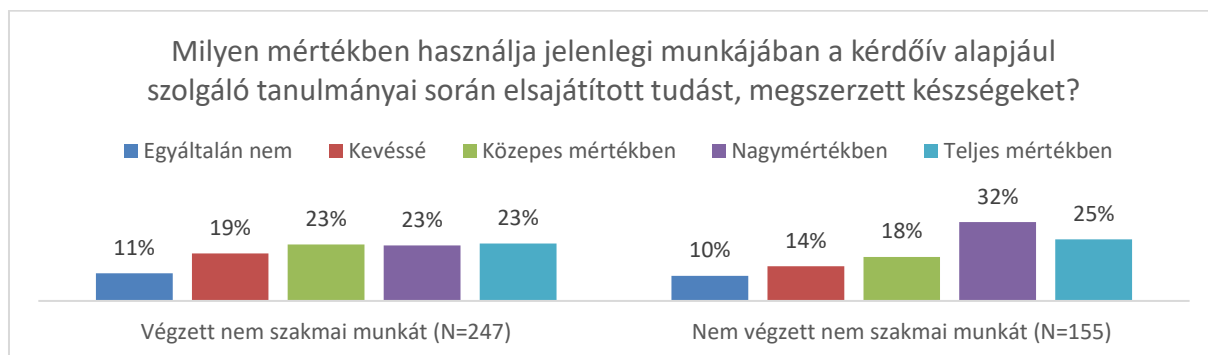
45. ábra. Milyen mértékben használja jelenlegi munkájában a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai során elsajátított tudást, megszerzett készségeket? - Képzési szint szerinti bontásban

A tanulmányok ideje alatt végzett szakmai munka nem csak az elhelyezkedés idejére, hanem a tanulmányok jelenlegi munkahelyi hasznosítási lehetőségeire is pozitív hatást gyakorol (46. ábra). A válaszadók közül azok, akik még a végzés előtt a tanulmányaikhoz kapcsolódó (szakmai) munkát végeztek, 62%-os arányban hasznosítják jelenlegi munkájukban a

megszerzett tudásukat nagy vagy teljes mértékben, míg a kérdőív azon kitöltői, akik nem végeztek az abszolválás előtt szakmai munkát, mindössze 36%-a.

46. ábra. Milyen mértékben használja jelenlegi munkájában a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai során elsajátított tudást, megszerzett készségeket? - A tanulmányok ideje alatt végzett szakmai munkavégzés szerinti bontásban

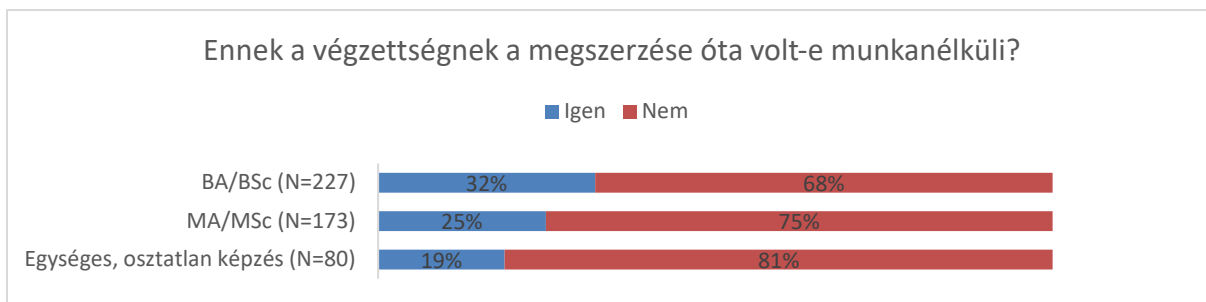

47. ábra. Milyen mértékben használja jelenlegi munkájában a kérdőív alapjául szolgáló tanulmányai során elsajátított tudást, megszerzett készségeket? - A tanulmányok ideje alatt végzett nem szakmai munkavégzés szerinti bontásban

Az egyetemi tanulmányok befejezése előtti nem szakmai munkavégzés azonban – szemben a szakmaival – kifejezetten kontraproduktívnak tűnik (47. ábra). Míg azok a volt hallgatók, akik ekkor végeztek nem szakmai munkát, mindössze 46%-ban tudják jelenlegi munkájukban nagy vagy teljes mértékben hasznosítani az érintett felsőoktatási tanulmányaikat, ezzel szemben az említett arány 57% azon végzetek körében, akiknek nem volt nem szakmai munkatapasztalata.

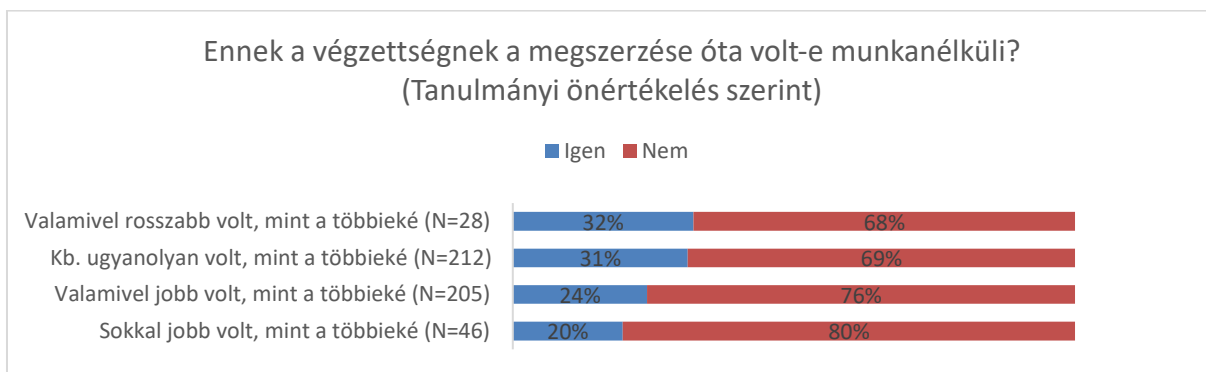
Kiket érintett eddigi pályájuk folyamán a munkanélküliség?

A képzések munkaerő-piaci hasznosulásának értékelésében fontos tényező, mely válaszadókat érintette – vagy érinti jelenleg is – nagyobb mértékben a munkanélküliség, s kik azok, akik a végzés utáni életútjukat tekintve „immunisabbak” azzal szemben. A képzési szint szerinti bontásban vizsgálva (48. ábra) az alapképzési szakokon végzetek 32%-a volt az abszolutorium megszerzése óta munkanélküli, míg a mesterképzéseken végzeteknek csak 25%-a, míg az egységes, osztatlan képzéseken tanult volt hallgatók mindössze 19%-a volt ebben érintett.

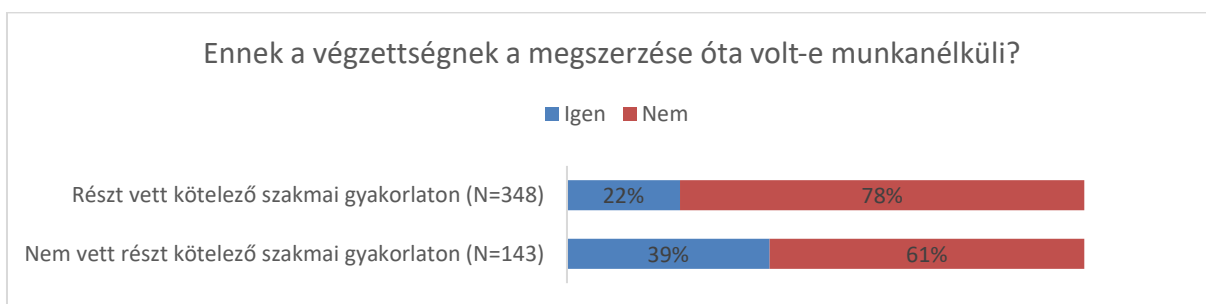

48. ábra. Ennek a végzettségnek a megszerzése óta volt-e munkanélküli? – Képzési szint szerinti bontásban

A munkanélküli státusz a képzési szint mellett összefüggést mutat az egyetemi tanulmányi eredményekkel is, ha azt abban a dimenzióban vizsgáljuk, hogy az adott válaszadó önbevallása szerint milyen tanuló volt egykori szaktársaihoz képest (49. ábra). Az egykori tanulmányi eredmények javulásával a munkanélküliség által a végzés óta érintett válaszadók aránya csökken: míg az átlagnál valamivel rosszabb egykori tanulmányi eredményű kitöltők 32%-a, addig az átlagosnál – bevallásuk szerint – sokkal jobb tanulmányi eredményű volt hallgatóknak mindössze 20%-a volt végzése óta munkanélküli.

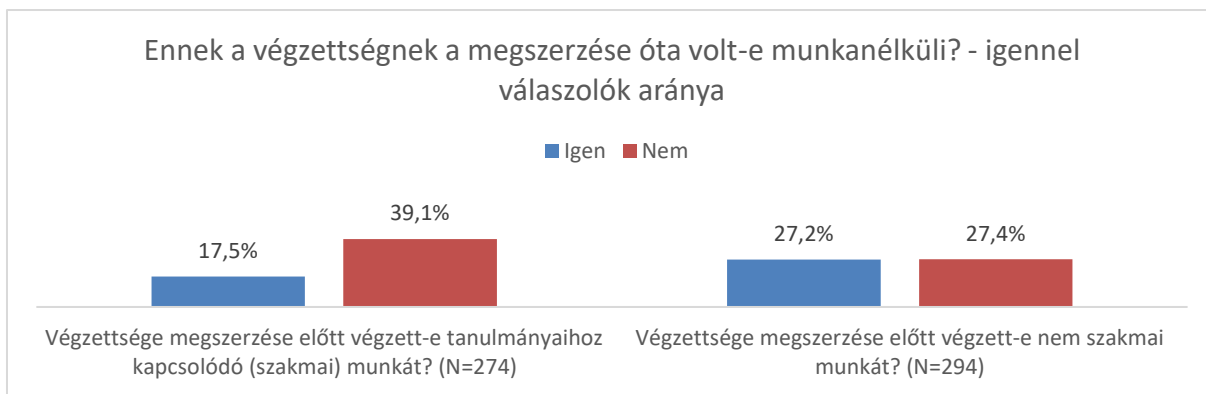

49. ábra. Ennek a végzettségnek a megszerzése óta volt-e munkanélküli? – Tanulmányi önértékelés szerinti bontásban

50. ábra. Ennek a végzettségnek a megszerzése óta volt-e munkanélküli? - A kötelező szakmai gyakorlati részvétel szerinti bontásban

A tanulmányi eredményeknél azonban a munkanélküliség szempontjából fontosabb tényezőnek tűnik, hogy az érintett válaszadó részt vett-e egyetemi képzése alatt kötelező szakmai gyakorlaton (50. ábra). A válaszadók közül azok, aki részt vettek a kötelező szakmai gyakorlatokon, mindössze 22% válaszolta azt, hogy végzése óta volt munkanélküli, míg azon kitöltők között, akik nem vettek részt szakmai gyakorlaton, az említett arány 39%-os.

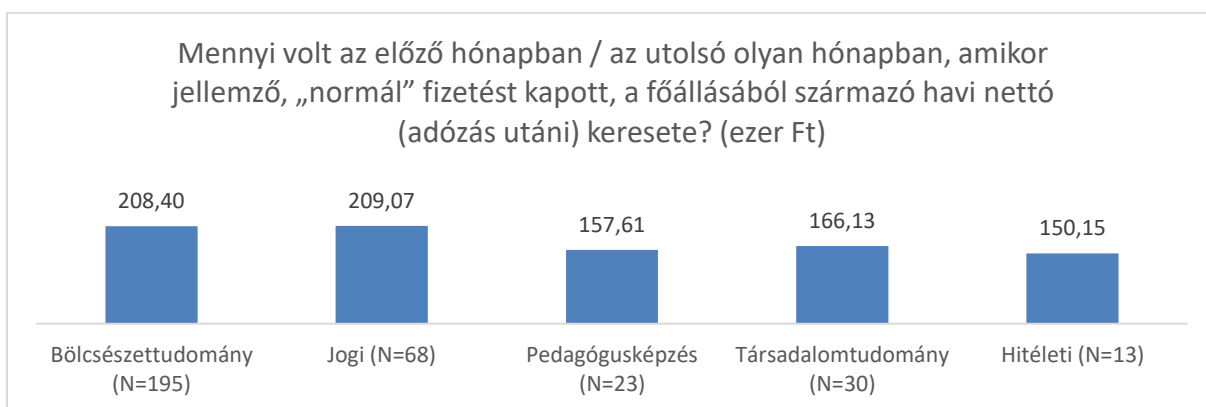

51. ábra. Ennek a végzettségnek a megszerzése óta volt-e munkanélküli? – Igennel válaszolók aránya, a tanulmányok ideje alatt végzett munkavégzés típusa szerinti bontásban

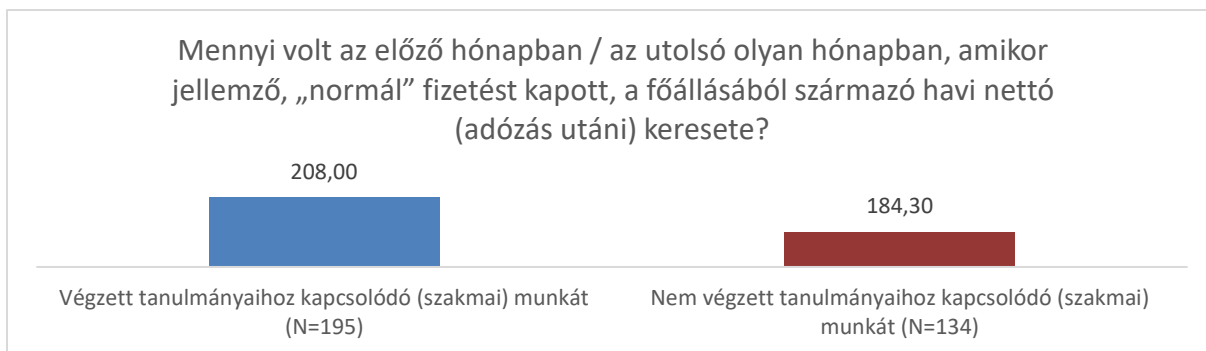
A munkanélküliség elkerülése szempontjából – hasonlóképpen a korábbi munkaerő-piaci mutatókhoz – éles választóvonal van azok között, akik a végzettségük megszerzése előtt már szakmai munkát végeztek, s azok között, akik bár dolgoztak az abszolutórium megszerzése előtt, de munkájuk nem volt a tanulmányaikhoz kötődő (51. ábra). Míg azok a válaszadók, akik végeztek szakmai munkát, közel 22%-pontosan kisebb arányban voltak a munkanélküliség által érintettek azokhoz képest, mint akik nem végeztek korábban tanulmányaikhoz kapcsolódó munkát, addig a nem szakmai munkát végzők előnye gyakorlatilag elhanyagolható az azt nem végző egykori hallgatókkal szemben.

Kik számíthatnak magasabb fizetésekre?

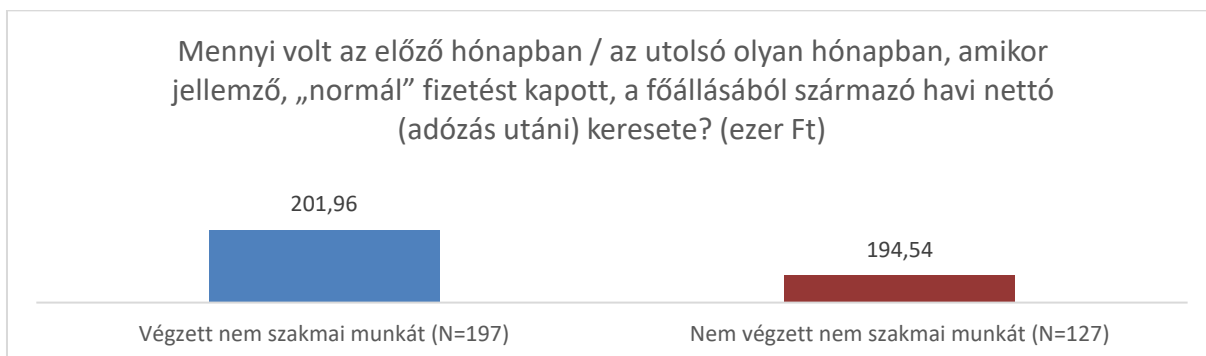
A későbbi főállásból származó nettó fizetés és a képzési területek között a volt hallgatók válaszai alapján – az eddigiekhez hasonlóképp – figyelhetünk meg összefüggéseket (52. ábra). A külföldön munkát vállaló végzettséget is beleértve a jogi végzettségűeket (209 070 Ft) szorososan a bölcsészettudományi képzési területen abszolvááltak (208 040 Ft) követik. Őket a fizetési ranglistán a társadalomtudományi képzési területen végzettséget (166 130 Ft), majd a pedagógusképzésben abszolvááltak (157 610 Ft), végül pedig a hitéleti képzések (150 150 Ft) volt hallgatói követik.

52. ábra. Mennyi volt az előző hónapban / az utolsó olyan hónapban, amikor jellemző, „normál” fizetést kapott, a főállásából származó havi nettó (adózás utáni) keresete? (ezer Ft) – Képzési terület szerinti bontásban

53. ábra. Mennyi volt az előző hónapban / az utolsó olyan hónapban, amikor jellemző, „normál” fizetést kapott, a főállásából származó havi nettó (adózás utáni) keresete? (ezer Ft) - A tanulmányok ideje alatt végzett szakmai munkavégzés szerinti bontásban

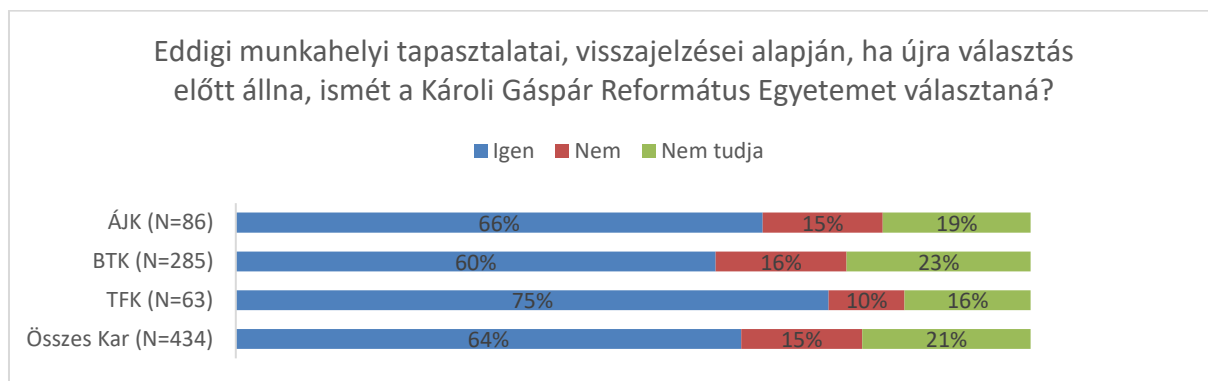
54. ábra. Mennyi volt az előző hónapban / az utolsó olyan hónapban, amikor jellemző, „normál” fizetést kapott, a főállásából származó havi nettó (adózás utáni) keresete? (ezer Ft) - A tanulmányok ideje alatt végzett nem szakmai munkavégzés szerinti bontásban

A tanulmányok befejezése előtt végzett szakmai munka – számos egyéb munkaerő-piaci indikátor mellett – a főállású munkából származó fizetésekre is pozitív hatást gyakorol. Azok a válaszadók, akik a végzettségük megszerzése előtt már végeztek a tanulmányaikhoz kapcsolódó, szakmai munkát, 208 000 Ft-os, míg azok a volt hallgatók, akik nem végeztek az abszolválásuk előtt szakmai munkát, 184 300 Ft-os nettó átlagkeresettel rendelkeznek (53. ábra). A nem szakmai munkát végzetteknél azonban az említett nettó fizetésbeli előny alig több mint 7 ezer Ft-ot tesz ki (54. ábra). Mindemelllett kiemelendő azonban, hogy miközben a tanulmányi eredmények a munkanélküliség elkerülésével kapcsolatban – amint korábban bemutatásra került – bírnak némi jelentőséggel, a nettó fizetésekre gyakorolt hatásuk – adataink alapján – nem tekinthető szignifikánsnak.

IV. Elégedettség az Egyetemmel és az egyetemi képzésekkel

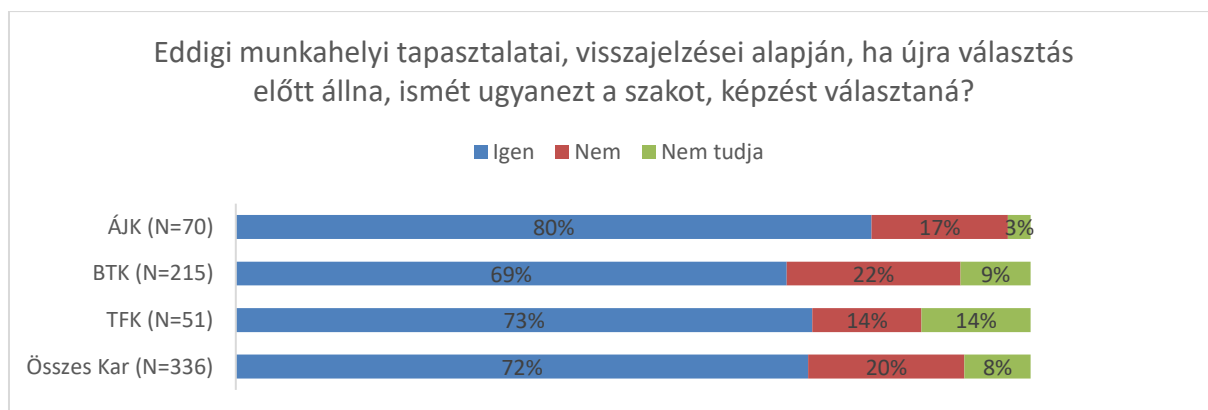
A központi kérdőívet az egyetemeknek lehetőségük van saját kérdésblokkal kiegészíteni, amelyben a Károli Gáspár Református Egyetemmel kapcsolatos kérdéseket tettünk fel a végzetteknek. Az egyetem képzéseivel kapcsolatos elégedettség mérése fontos visszajelzést biztosít a minőség további fejlesztése, s annak irányai szempontjából. A válaszadók 64%-a válaszolta, hogy eddigi munkahelyi tapasztalatai, visszajelzései alapján, ha újra választás előtt állna, ismét a Károli Gáspár Református Egyetemet választaná (55. ábra). Mindeközben a kérdőívet kitöltők mindössze 15%-a nem választaná újból az egykori „alma matert”. Azon

válaszadók aránya, akik, ha újra választhatnának, ismét az egykori intézményük mellett döntenének, 75%-kal a Tanítóképző Főiskolai Kar végzett hallgatói körében a legmagasabb.

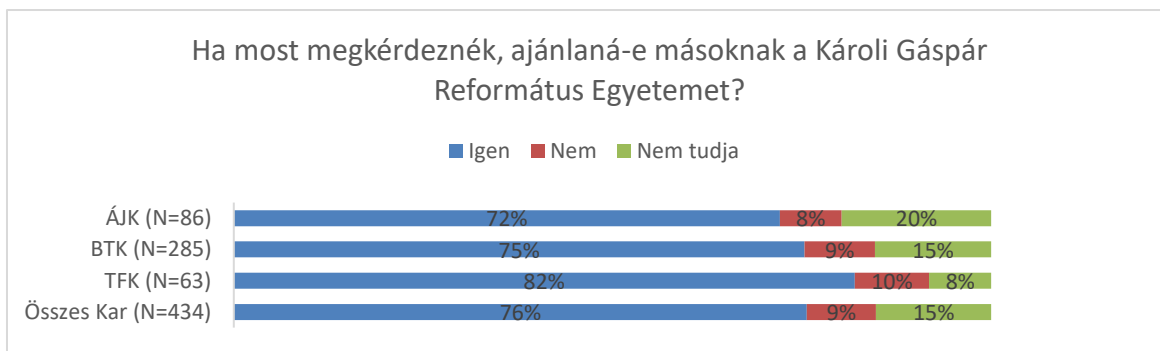
55. ábra. Eddigi munkahelyi tapasztalatai, visszajelzései alapján, ha újra választás előtt állna, ismét a Károli Gáspár Református Egyetemet választaná?

Az elvégzett képzésekkel és szakokkal kapcsolatos elégedettség szintén igen magas a válaszadók körében. A Diplomás Pályakövetési Rendszer kérdőívét kitöltő volt hallgatók 72%-a választaná ismét ugyanazt a szakot, képzést, ha újra választás előtt állna (56. ábra). Az adott szakot és képzést újra választani kívánó hallgatók aránya – 80%-os aránnyal – az Állam- és Jogtudományi Kar végzett hallgatói között a legmagasabb.

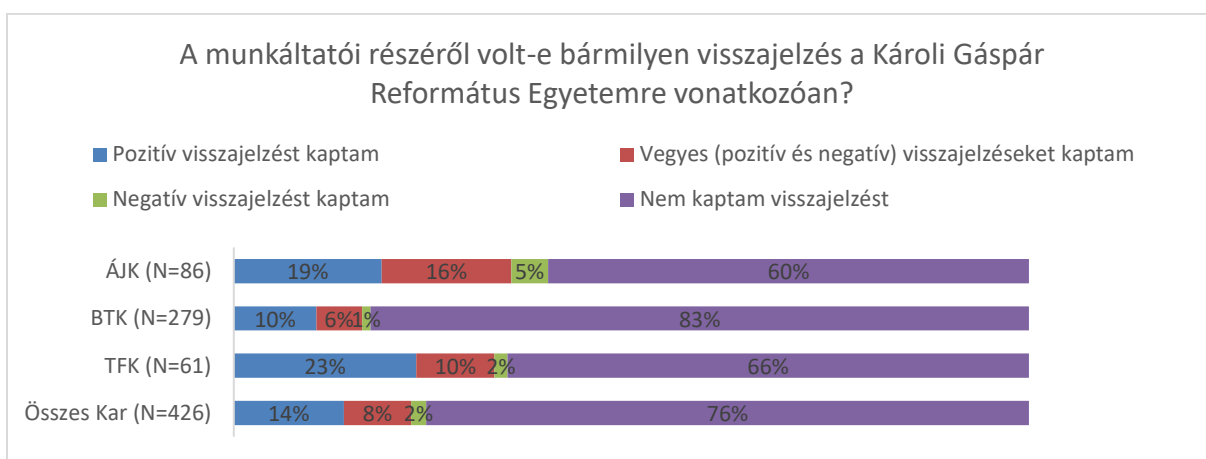

56. ábra. Eddigi munkahelyi tapasztalatai, visszajelzései alapján, ha újra választás előtt állna, ismét ugyanazt a szakot, képzést választaná?

Összhangban az eddig bemutatott elégedettségi mutatókkal a kérdőív válaszadóinak 76%-a ajánlaná másoknak is a Károli Gáspár Református Egyetemet, ha most megkérdeznék (57. ábra). A potenciális ajánlók aránya 82%-kal a Tanítóképző Főiskolai Kar egykori hallgatói között a legmagasabb.

57. ábra. Ha most megkérdeznék, ajánlaná-e másoknak a Károli Gáspár Református Egyetemet?

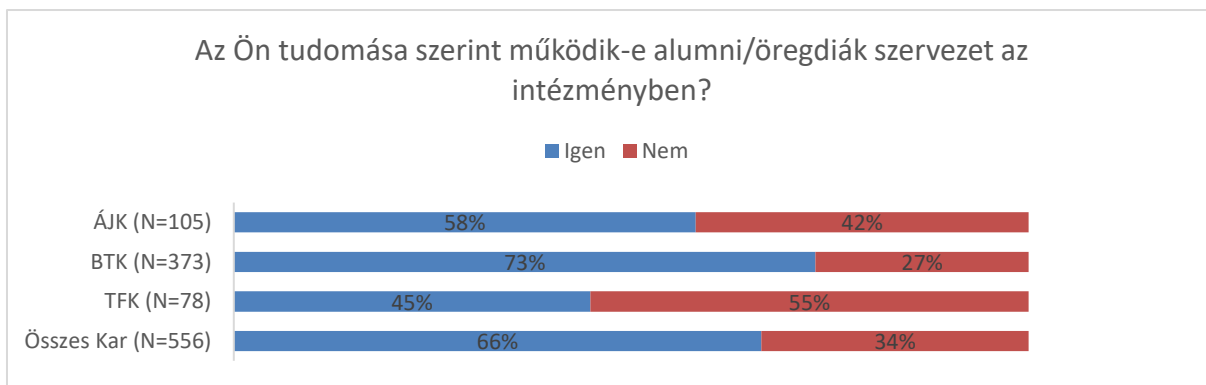

58. ábra. A munkáltatói részéről volt-e bármilyen visszajelzés a Károli Gáspár Református Egyetemre vonatkozóan?

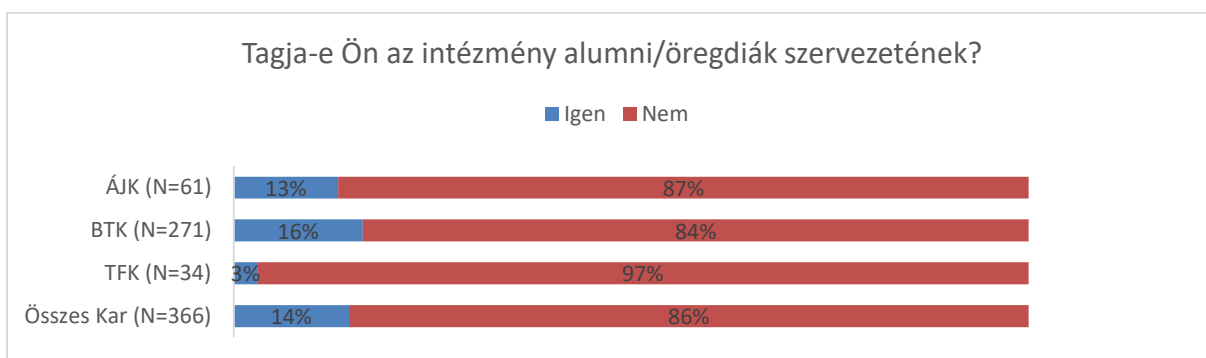
A végett hallgatók között – pozitív egyéni visszajelzéseik mellett is – viszonylag kevesen, a válaszadók 24%-a számolt be arról, hogy munkáltatói részéről kapott visszajelzést a Károli Gáspár Református Egyetemre vonatkozóan (58. ábra). A legtöbben a Tanítóképző Főiskolai Kar végzett hallgatói (34%) számoltak be az intézményre vonatkozó munkáltatói visszajelzésekről. A visszajelzések többsége valamennyi Kar vonatkozásában jellemzően inkább pozitív volt.

V. Az alumni szervezet ismertsége

Az alumni szervezet ismertsége a Károli Gáspár Református Egyetemen a kérdésre válaszadók arányában 66%-os (59. ábra). Kari bontásban vizsgálva a Bölcsészettudományi Kar volt hallgatói vannak a leginkább tudatában az alumni szervezet működésének (73%), miközben az Állam- és Jogtudományi Kar végzett hallgatóinak 58%-a, a Tanítóképző Főiskolai Kar válaszadóinak pedig 45%-a van ezen információnak a birtokában.

59. ábra. Az Ön tudomása szerint működik-e alumni/öregdiák szervezet az intézményben?

60. ábra. Tagja-e Ön az intézmény alumni/öregdiák szervezetének?

Annak ellenére, hogy a kérdőív válaszadóinak kétharmada tud az alumni szervezet működéséről, szervezeti tagságáról az arról tudó volt hallgatóknak mindössze 14%-a számolt be (60. ábra). Az alumni szervezeti tagság – 16%-os aránnyal – a Bölcsészettudományi Kar válaszadói körében a legmagasabb, a Tanítóképző Főiskolai Kar kérdőívet kitöltői körében pedig a legalacsonyabb, mindössze 3%-os.

61. ábra. Ha most megkérdeznék, ajánlaná-e másoknak a Károli Gáspár Református Egyetemet? - Tagja-e Ön az intézmény alumni/öregdiák szervezetének?

A jelenleg még jelentősen bővíthető nagyságú alumni szervezeti tagság válaszadói körében fontos kiemelni, hogy a Károli Gáspár Református Egyetemet másoknak potenciálisan ajánló volt hallgatók aránya az összes válaszadóhoz képest – 87%-78%-os arányban – felülreprezentált (61. ábra). Az alumni tagság tehát jellemzően az intézménnyel elégedettek köréből rekrutálódik, amelynek bővítése a magas elégedettségi mutatók okán jelentős potenciállal bír még.

VI. Összegzés

A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi, Bölcsészettudományi, valamint Tanítóképző Főiskolai Karának 2017. évi, a 2012-ben, 2014-ben és 2016-ban végzett volt hallgatókat kérdező Diplomás Pályakövetési Rendszer kutatása a volt hallgatók munkaerő-piaci helyzetéről, valamint az Egyetemmel kapcsolatos tapasztalataikról a 2017. évben is összességében pozitív képet fest. A végzett hallgatók végzettségük megszerzését követően – vagy gyakran még azt megelőzően is – viszonylag könnyen találják meg a helyüket a munkaerő-piacon, avagy kezdenek bele további felsőfokú tanulmányokba.

Az elemzés folyamán a munkaerő-piaci sikeresség négy elemét vizsgáltuk: Egyrészt, hogy milyen gyorsan sikerült a volt hallgatók számára az abszolutóriumot követően munkahelyet találni; másrészt, hogy mennyiben tudják alkalmazni a válaszdók a tanulmányaik folyamán megszerzett ismereteiket. Vizsgáltuk harmadrészt, hogy a kérdőívet kitöltők között mely csoportokat érint vagy érintett jobban a munkanélküliség eddigi pályája folyamán, illetve negyedrész a fizetéseket befolyásoló legfontosabb tényezőket is bemutattuk.

Az alapvetően pozitív kép mögött – a kutatás tükrében – több olyan tényező is feltárható, amely a végzett hallgatók munkaerő-piaci sikerességének sarokkövét jelenti. A különböző szakok, képzések között érdemi eltérések vannak a hallgatók abszolutóriumot követő munkaerő-piaci érvényesülésében, ezért a siker alighanem legfontosabb tényezője, hogy az adott hallgató mely képzési területen és szinten szerez végzettséget.

Az elvégzett szak mellett jelentős befolyást gyakorol a sikeres pályakezdésre az is, hogy a tanulmányai alatt a hallgatónak sikerül-e érdemi szakmai tapasztalatot szereznie. Ebben bár érzékelhetően segít a kötelező szakmai gyakorlatok rendszere, de az önmagában nem garantálja a valódi – tanulmányokhoz kötődő – szakmai tapasztalat megszerzését. A válaszok alapján fontos tapasztalat, hogy a tanulmányok alatt végzett nem szakmai jellegű munkatapasztalat nem erősíti szignifikánsan a végzettek munkaerő-piaci pozícióját.